

Financování ochrany životního prostředí na léta 2007–2013

Informace pro budoucí příjemce podpory z fondů Evropské unie

Editor: Jiří Hřebíček
Masarykova Univerzita Brno

Obsah

FINANCOVÁNÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V PŮSOBNOSTI MŽP	2
Úvodní slovo ministra životního prostředí RNDr. Martina Bursíka	2
Úvod do Operačního programu Životní prostředí	2
Stručný návod pro podávání projektů do OP ŽP	4
Administrace a řízení projektů v OP ŽP.....	16
FINANCOVÁNÍ VODOHOSPODÁŘSKÝCH PROJEKTŮ V PŮSOBNOSTI MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ	20
Úvodní slovo ministra zemědělství Ing. Petra Gandaloviče	20
Programy protipovodňových opatření včetně zapojení rybníků a jejich soustav.....	20
Programy financování vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací.....	21
Podpora vodního hospodářství z programu Rozvoje venkova.....	22
FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A PORADENSKÉ SLUŽBY FINANČNÍCH ÚSTAVŮ	23
Financování projektů z fondů EU v ČSOB.....	23
EU Program region – program financování komunálních projektů podporovaných z fondů EU	24
Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. přispívá svými činnostmi k ochraně životního prostředí.....	25
Financování a podpora ochrany ŽP v působnosti krajů, zkušenosti Jihomoravského kraje.....	26
FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ NA ÚROVNI KRAJŮ, MĚST A OBCÍ	26
Zkušenosti statutárního města Brna s projekty v oblasti ŽP spolufinancovanými z EU.....	27
Ekologické veletrhy Brno podporují tvorbu a ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj v České republice	28

PLANETA

odborný časopis pro životní prostředí

Ročník XV, číslo 5/2007

Vychází 6–12× ročně

Vydává Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 65, 100 10 Praha 10

tel.: 267 122 549, fax: 267 126 549

Tisk DOBEL, Lanškroun

Titul PLANETA má registrováno Ministerstvo životního prostředí a časopis vychází jako monotematická čísla věnovaná problematice životního prostředí

MK ČR E 8063

ISSN – tištěná verze 1801-6898

FINANCOVÁNÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V PŮSOBNOSTI MŽP

Úvodní slovo ministra životního prostředí RNDr. Martina Bursíka

Jsme součástí Evropské unie a z této skutečnosti vyplývá České republice řada povinností, může se však i těšit výhodám, jež skýtá společenství států s rozvinutou demokracií, trhem a letitou zkušeností v oblasti péče o životní prostředí se státy, které po pádu železné opony rychle dohánějí své sousedy.

Ověřili jsme si, že malé obce, neziskové organizace, ale i malá města mají často problémy s vypracováváním žádostí i projektů adresovaných fondům Evropské unie. Je pro ně obtížné vypracovat vše s požadovanými náležitostmi i v požadované kvalitě. Jim i ostatním zájemcům a především budoucím příjemcům podpory z fondů Evropské unie je proto určen souhrn informací v této publikaci

Martin Bursík, místopředseda vlády a ministr životního prostředí

Úvod do Operačního programu Životní prostředí

Tomáš Oliva¹

Operační program Životní prostředí (dále jen OP ŽP) navazuje na předchozí plánovací období Evropské unie 2000–2006, do kterého vstoupila Česká republika dne 1.5. 2004, a proto se podílela na společném rozpočtu pouze dva roky. Další plánovací období 2007–2013, je celé otevřené pro Českou republiku a přibližná částka 25 miliard Euro na spolufinancování projektů pokrytých *Národním strategickým referenčním rámcem* je velkou výzvou.

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) má oproti některým dalším Řídicím orgánům komparativní výhodu z realizace jak předvstupních programů, tak i účasti jako Řídicího orgánu v minulém období. Jedná se o *Operační program Infrastruktura*, kde MŽP bylo Řídicím orgánem jak pro oblast *Životního prostředí*, tak i pro oblast *Dopravy*, a dále účasti jako zprostředkujícího subjektu v programu *Fondů soudržnosti*.

Právě na základě zkušeností z minulého období (ISPA 135 mil Euro, OP Infrastruktura 142 mil Euro, Fond soudržnosti 472 mil Euro) je možné říci, že resort životního prostředí je dostatečně na nadcházející období připraven.

Důležitou součástí Implementačního systému je *Státní fond životního prostředí ČR* (dále Fond). Jeho nezastupitelnou činností je zejména sběr a hodnocení *Žádostí* o spolufinancování projektů z prostředků OPŽP, zajištění *spolufinancování z prostředků Fondu, kontrola dokumentace výběrového řízení na dodavatele, dohled nad výběrovým řízením na dodavatele, dohled nad realizací projektu a jeho profinancování*.

Schvalovací proces *Žádostí* bude podobný předchozímu systému, užívanému pro OP Infrastruktura, kde *Žádosti* byly předkládány na Fond. I v novém období bude místem předložení a registrace *žádostí* Fond jen s tím rozdílem, že v rámci prioritní osy 1 oblasti Intervence 1.3 bude vstupním místem Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK), stejně tak jako v prioritní ose 5.

Základní vyhodnocení v rámci technického, environmentálního a ekonomického pohledu provede Fond v úzké spolupráci s věcně příslušnými odbory MŽP. Je nutné zdůraznit, že ekonomické hodnocení bude z dvou aspektů – *ekonomiky žadatele* (možnosti spolufinancování) a *udržitelnosti projektu*.

¹ Ministerstvo životního prostředí, odbor fondů EU, E-mail: Tomas_Oliva@env.cz

Následně bude žádost předložena na *Řídící výbor OP ŽP* k projednání a navržení bodového ohodnocení, pole kterého se umístí v pořadí nejlepších projektů.

Řídící orgán jen následně rozhodne, které projekty (do kterého pořadí) budou financovány.

Následně bude vydán souhlas s účastí *Státního rozpočtu* a Řídícím orgánem může být vydáno *Rozhodnutí*.

V návaznosti na minulé období je velmi nutné zdůraznit, že nejvíce Nesrovnalostí vzniklo při zadávání zakázky. Zpracování dokumentace k výběrovému řízení na dodavatele a následné výběrové řízení musí být vždy dle zákona a případné porušení postupů může mít za následek zkrácení dotaci, ale i odstoupení od financování projektu. Výše uvedený požadavek bude jasně specifikován ve vydávaném *Rozhodnutí*.

Důležitou okolností, kterou je při předkládání projektu zvážit, zda v případě, že žádost podává neziskový subjekt (město, obec) a uvažuje se o soukromém podnikatelském subjektu jako o *provozovateli pořízené investice*, je vždy nutné, aby před uzavřením uvedené smlouvy byla *Smlouva o smlouvě budoucí na provozování investice schválena MŽP nebo Fondem*. Důvodem pro uvedené opatření je požadavek Evropské komise, aby na základě prostředků poskytnutých z rozpočtu evropské unie nedocházelo k nepřiměřenému zisku soukromých společností.

Financování

Důležitým aspektem bude i financování. Do *Uznatelných nákladů* bude možné zahrnout téměř veškeré náklady související

s projektem (vyjma studií, notářských poplatků atd.), jejich čerpání bude systémem „Modifikovaného Ex Ante“, tj. *Konečný příjemce* obdrží od dodavatele *fakturu od dodavatele s dohodnutou 2 měsíční dobou splatnosti*. Tuto fakturu zašle Fondu k věcnému a finančnímu ověření, a ten v případě odsouhlasených podkladů, poskytne konečnému příjemci procentní částku z celkové faktury příslušející konečnému příjemci dle vydaného *Rozhodnutí*. Ten neprodleně uhradí celkovou fakturovanou částku dodavateli. Uvedený systém bude praktikován u všech typů konečných příjemců.

Je důležité také upozornit konečné příjemce, že v případě, *když projekt bude generovat výnosy, budou o odpovídající částku sníženy uznatelné náklady*.

Pro podnikatelské subjekty bude též hrát v určitých Prioritních osách roli i *Veřejná podpora*, která může u některých projektů významně snížit výši podpory.

Role Ministerstva životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí je si vědomo problémům s iniciací projektů – Žadostí, zvláště pak z pohledu malých obcí, neziskových organizací, ale i malých měst. Proto připravuje tzv. *Revolvingový fond* na přípravu Žadostí tak aby žadatel dostal minimálně 50% podporu na celkové náklady související s přípravou Žadosti. V případě přijetí Žadosti jsou finanční prostředky vynaložené na přípravu Žadosti uznatelným nákladem a jsou v odpovídající výši žadateli refundovány.

Tab. 17 Rozdělení finanční alokace pro prioritní osy OP ŽP

Číslo prioritní osy	Název prioritní osy	Fond / míra spolufinan. vztahována k	Podíl na celkové alokaci	Příspěvek Společenství
1	Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní	FS/veřejné	40,44%	1 988 552 501
2	Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí	FS/veřejné	12,89%	634 146 020
3	Udržitelné využívání zdrojů energie	FS/veřejné	13,68%	672 971 287
4	Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží	FS/veřejné	15,79%	776 505 331
5	Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik	ERDF/veřejné	1,23%	60 605 709
6	Zlepšování stavu přírody a krajiny	ERDF/veřejné	12,20%	599 423 825
7	Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu	ERDF/veřejné	0,86%	42 452 678
8	Technická pomoc	FS/veřejné	2,91%	143 209 747
Celkem			100,00%	4 917 867 098
Celkem FS			85,72%	4 215 384 886
Celkem ERDF			14,28%	702 482 212

Zdroj: MŽP

Stručný návod pro podávání projektů do OP ŽP

Jana Soukopová²

Úvod

Operační program Životní prostředí (OP ŽP) je sektorovým (tématickým) operačním programem, který navazuje na rozvojovou strategii a cíle politiky soudržnosti definované v Národním rozvojovém plánu ČR (NRP) pro programové období 2007–2013 a převádí tak jednotlivé priority NRP do konkrétních oblastí podpor, které jsou přesně věcně vymezeny a navzájem odděleny.

Tento stručný návod pro podávání projektů je pak pouze zjednodušeným materiálem pro potenciální předkladatele projektových žádostí. Vychází z *programového dokumentu OP ŽP, Implementačního dokumentu OP ŽP a Směrnice MŽP pro předkládání žádostí a poskytování finančních prostředků pro projekty z Operačního programu Životní prostředí včetně spolufinancování ze Státního fondu životního prostředí a státního rozpočtu České republiky (Fond)*.

Podává základní informace o Operačním programu Životní prostředí, jeho prioritních osách, oblastech a podoblastech podpory, které jsou základní informací pro žadatele o podporu pro prvotní fázi, kterou je identifikace konkrétního projektového zámeru a volbu prioritní osy a oblasti (případně podoblasti) podpory v rámci OP ŽP. Dále vymezuje podmínky pro účast v programu, kterými jsou vymezení příjemců podpory pro jednotlivé prioritní osy, povinnosti příjemců podpory a povinné přílohy Žádosti o podporu. Pro kompletní informace nutné pro podávání projektu do Operačního programu Životní prostředí je také nutné vymezení způsobilých a nezpůsobilých výdajů pro jednotlivé prioritní osy.

Činnosti související s navazujícím projektovým řízením a dalšími fázemi procesu obdržení dotací ze zdrojů EU budou specifikovány v příručkách vydaných Státním fondem životního prostředí a Ministerstva životního prostředí a to v *Příručce pro příjemce a Příručce pro realizátory*. Kompletní tématické části pokynů budou v aktualizované verzi dostupné na webových stránkách Fondu v sekci OP ŽP (<http://www.sfzp.cz>).

Hlavním cílem tohoto stručného návodu je podat veřejnosti kompletní a užitečné informace pro podávání projektů. Pokyny v souhrnu zahrnují jednotlivé fáze od počáteční myšlenky a zámeru celého projektu a také proces zpracování a předložení žádosti. Také bude obsahovat stručný výčet nejčastějších chyb a omylů, které byly definovány na základě zkušeností z předchozího programového období.

Všechny zdrojové informace k Operačnímu programu Životní prostředí a možnosti předložení žádosti o poskytnutí dotace jsou k dispozici na následujících webových stránkách: (<http://www.sfzp.cz>), (<http://www.strukturalni-fondy.cz>), (<http://www.env.cz>).

Fond proto všem žadatelům doporučuje pravidelně sledovat výše zmíněné pravidelně aktualizované stránky a především prostudovat základní dokumenty a pokyny k Operačnímu programu Životní prostředí (Programový dokument OP ŽP, Implementační

dokument k OP ŽP, aktuální verzi Směrnice MŽP a další relevantní dokumenty uveřejněné na těchto stránkách).

Zaměření a struktura OP ŽP

Zaměření OP ŽP

Strategické a globální cíle OP ŽP

Operační program Životní prostředí svým zaměřením navazuje na Operační program Infrastruktura, který byl realizován v programovacím období 2004–2006. OP ŽP rozpracovává prioritní osu „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“ v rámci NRP a NSRR na léta 2007–2013, jejímž cílem je zlepšení kvality životního prostředí jako nutného předpokladu atraktivnosti a konkurenceschopnosti státu a jeho regionů při využití inovačních efektů politiky životního prostředí pro udržitelný rozvoj.

Strategickým cílem OP ŽP je tak ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu udržitelného rozvoje se zaměřením na plnění požadavků právních předpisů ES v oblasti životního prostředí a požadavků vyplývajících z dalších mezinárodních závazků České republiky. Zachování či navýšení potenciálu členských zemí v oblasti životního prostředí je přitom jedním z nejdůležitějších prvků Strategických obecných zásad Společenství na období 2007–2013³. Operační program Životní prostředí tak vytváří rámec pro přípravu projektů, které mohou být spolufinancovány ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, jejichž globálním cílem je zlepšit stav jednotlivých složek životního prostředí a podpořit tak udržitelný rozvoj, dlouhodobou konkurenceschopnost a zaměstnanost v regionech v rámci cíle Konvergence politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.

Globálním cílem OP ŽP je zlepšení kvality životního prostředí jako nutného předpokladu atraktivnosti a konkurenceschopnosti státu a jeho regionů při využití inovačních efektů politiky životního prostředí pro udržitelný rozvoj. Kvalitní životní prostředí je základem zdraví obyvatel státu a zvyšuje atraktivitu území pro život, práci a investice. Důsledkem investiční atraktivity je zvyšování nejen zaměstnanosti, ale zejména konkurenceschopného udržitelného hospodářského růstu v regionech.

Specifické cíle OP ŽP

Specifické cíle operačního programu se vztahují na zlepšení situace v následujících oblastech:

1. vodní hospodářství a protipovodňová ochrana
2. zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
3. využití obnovitelných zdrojů energie,
4. odpady a staré ekologické zátěže,
5. omezování průmyslového znečištění a environmentální rizika
6. příroda a krajina.

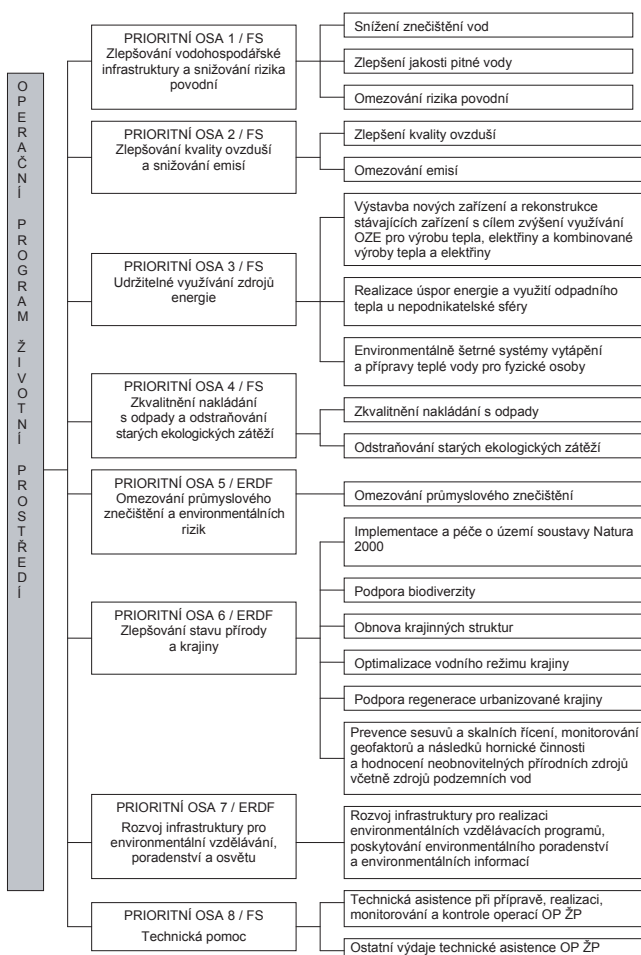
² Katedra veřejné ekonomie, Ekonomicko správní fakulta, Masarykova universita Brno, E-mail: soukopova@econ.muni.cz

³ Cohesion Policy in Support of Growth and Jobs: Community Strategic Guidelines, 2007–2013 – COM(2005) 0299, Brussels 05. 07. 2005

Struktura OP ŽP – Prioritní osy a oblasti podpory

Prioritní osy OP ŽP byly stanoveny v souladu se strategickými dokumenty na úrovni České republiky i Evropského společenství a navazují na výše uvedené specifické cíle OP ŽP.

Prioritní osy budou v programovém období 2007–2013 naplňovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory. Základní strukturu prioritních os a oblastí podpory v rámci OP Životní prostředí uvádí následující schéma.

V následujícím textu jsou definovány vhodné aktivity (typy projektů) dle jednotlivých prioritních os, oblastí a podoblastí podpory. Zároveň je pro každou podoblast definován i typ intervence, kterým bude podoblast realizována a stanoveny minimální způsobilé výdaje na projekt.

Priority České republiky v oblasti životního prostředí jsou v prvé řadě dány závazky, které vyplývají z Přístupové smlouvy a ze stanovení termínů přechodných období. Navíc ČR musí automaticky respektovat relevantní legislativu EU, u které není dojednáno přechodné období⁴.

Prioritní osa 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní

Globálním cílem prioritní osy 1 pro období 2007–2013 je zlepšení stavu povrchových a podzemních vod, zlepšení kvality dodávek jakostní pitné vody pro obyvatelstvo a snižování rizika povodní. V jejím rámci budou realizovány následující oblasti podpory:

Oblast podpory 1.1. – Snižování znečištění vod

Oblast podpory zahrnuje 4 podoblasti, které se liší zejména původem zdrojem znečištění. Jedná se o následující podoblasti:

1.1.1. Snižování znečištění z komunálních zdrojů

Podporu lze u této podoblasti poskytnout na:

- výstavbu, rekonstrukci a intenzifikaci ČOV určených pro veřejnou potřebu v aglomeracích nad 2000 EO včetně zavedení odstraňování celkového dusíku a fosforu (v aglomeracích od 2000 do 10 000 EO včetně odstranění celkového dusíku a/nebo fosforu tam, kde to podmínky jakosti vody v toku vyžadují) a kalového hospodářství na úroveň ukazatelů ve vypouštěných odpadních vodách požadovanou vodoprávním orgánem,
- výstavbu, rekonstrukci a intenzifikaci ČOV určených pro veřejnou potřebu nebo ekvivalentní přiměřené čištění v aglomeracích pod 2000 EO, které se nachází v územích vyžadujících zvláštní ochranu (NP a CHKO včetně svých ochranných pásem, lokality soustavy Natura 2000) a v povodí vodního díla Nové Mlýny⁵ na úroveň ukazatelů ve vypouštěných odpadních vodách požadovanou vodoprávním orgánem,
- výstavbu, rekonstrukci a dostavbu stokových systémů určených pro veřejnou potřebu v aglomeracích nad 2000 EO,
- výstavbu, rekonstrukci a dostavbu stokových systémů v aglomeracích pod určených pro veřejnou potřebu 2000 EO v územích vyžadujících zvláštní ochranu (NP a CHKO včetně svých ochranných pásem, lokality soustavy Natura 2000) a v povodí vodního díla Nové Mlýny⁶.

Přijatelnost projektu je dána nutným souladem s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací kraje a s Usnesením vlády č. 1391/2006 k „Aktualizaci strategie financování implementace Směrnice 91/271 EHS o čištění městských odpadních vod“.

Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny na výši 5 mil. Kč.

Žádosti přijaté v rámci Operačního programu Infrastruktura a FS a zařazené do tzv. zásobníků projektů budou přijatelné k financování v rámci této podoblasti podpory bez ohledu na zúžení podporovatelných oblastí (obce ležící v ochranných pásmech zdrojů pitné vody nebo přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod, na území CHOPAV).

1.1.2. Snižování znečištění z průmyslových zdrojů

Podporu lze poskytnout na:

- technická opatření u bodových zdrojů znečištění u průmyslových znečišťovatelů ke snížení obsahu zvláště nebezpečných látek ve vodách.

Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny na výši 1 mil. Kč.

⁴ Pokud by nebyly splněny závazky ČR, k jejichž splnění se zavázala EU, znamenalo by to porušení smlouvy spojené s následnými sankcemi včetně zastavení finančních podpor z fondů EU a dalších finančních postihů. (více viz Operační program Životní prostředí)

⁵ Povodí vodního díla (dále jen „VD“) Nové Mlýny – rozumí se obce ležící v části povodí Dyje nad VD Nové Mlýny, v povodí Svratky, v povodí Jihlavy, povodí Oslavy, v Povodí Jevišovky a ležící přímo u VD Nové Mlýny.

⁶ Rodinným domem je rozuměn objekt určený k bydlení do tří bytových jednotek.

1.1.3. Snížení znečištění způsobující eutrofizaci

Podporu lze poskytnout na:

- technická opatření na snížení eutrofizace povrchových vod,
 - biologická opatření na snížení eutrofizace povrchových vod.
- Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny na výši 1 mil. Kč.*

1.1.4. Komplexní monitoring

Podporu lze poskytnout na:

- budování a podporu systémů komplexního sledování, zjišťování a hodnocení stavu jakosti a množství povrchových a podzemních vod včetně vybavení provozovatelů monitorovacích systémů.
- Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny na výši 0,5 mil. Kč.*

Všechny čtyři podoblasti budou realizovány prostřednictvím individuálních projektů. Kombinace jednotlivých aktivit v rámci jednoho projektu je u uvedených podoblastí možná při splnění všech dílčích podmínek pro jednotlivé aktivity.

Oblast podpory 1.2. – Zlepšení jakosti pitné vody

Podporu lze poskytnout na:

- výstavbu, rekonstrukci a intenzifikaci úpraven vody a zdrojů pitné vody určených pro veřejnou potřebu zásobujících více než 2000 obyvatelů; za zdroj pitné vody se považuje i vodovodní přivaděč ze skupinového vodovodu/vodárenské soustavy, včetně souvisejících objektů,
- výstavbu, rekonstrukci a dostavbu přivaděčů a rozvodných sítí pitné vody určených pro veřejnou potřebu v obcích nad 2000 obyvatel,
- výstavbu, rekonstrukci a intenzifikaci úpraven a zdrojů pitné vody a výstavbu, rekonstrukci a dostavbu přivaděčů a rozvodných sítí pitné vody v obcích pod 2000 obyvatel, které jsou zároveň umístěny v územích vyžadujících zvláštní ochranu (NP a CHKO včetně svých ochranných pásem, lokality soustavy Natura 2000) a v povodí vodního díla Nové Mlýny⁷. Tato aktivita bude podporována pouze jako součást komplexního řešení zásobování vodou a odvádění a čištění odpadních vod v těchto aglomeracích se související aktivitou v podoblasti intervence 1.1.1.

Přijatelnost projektu je dána nutným souladem s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací kraje, zejména v případě opodstatněnosti rekonstrukce přivaděčů, rozvodných sítí nebo úpraven, a to s ohledem na dosažení prahových hodnot A a B směrnice 98/83/ES.

Žádosti přijaté v rámci Operačního programu Infrastruktura a FS a zařazené do tzv. zásobníků projektů budou přijatelné k financování v rámci této podoblasti podpory bez ohledu na zúžení podporovatelných oblastí (obce ležící v ochranných pásmech zdrojů pitné vody nebo přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod, na území CHOPAV).

Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny na výši 5 mil. Kč.

Oblast bude realizována prostřednictvím individuálních projektů. Kombinace jednotlivých aktivit v rámci jednoho projektu je možná při splnění všech dílčích podmínek pro jednotlivé aktivity.

Oblast podpory 1.3. – Omezování rizika povodní

Oblast podpory zahrnuje 2 podoblasti, které se liší zejména charakterem realizovaných aktivit. Jedná se o následující dvě podoblasti:

1.3.1. Zlepšení systému předpovědní služby:

Podporu lze poskytnout na:

- budování, rekonstrukci a modernizaci vybavení informačního systému předpovědní povodňové služby a hlásné povodňové služby na státní, regionální a místní úrovni,
- Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny na výši 0,5 mil. Kč.*

1.3.2. Eliminace povodňových průtoků:

Podporu lze poskytnout na:

- úpravu koryt v současně zastavěných územích obcí prováděné přírodě blízkým způsobem,
- investiční podporu přirozených rozlivů,
- výstavbu poldrů nad 50 000 m³.

Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny na výši 1 mil. Kč.

Obě podoblasti budou realizovány prostřednictvím individuálních projektů.

Prioritní osa 2 – Zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí

Globálním cílem prioritní osy 2 pro období 2007–2013 je zlepšení nebo udržení kvality ovzduší a omezení emisí základních znečišťujících látek do ovzduší s důrazem na využití inovativních environmentálně šetrných způsobů výroby energie včetně obnovitelných zdrojů energie a energetických úspor.

V rámci prioritní osy 2 budou realizovány následující oblasti podpory:

Oblast podpory 2.1 – Zlepšování kvality ovzduší

Oblast podpory zlepšování kvality ovzduší zahrnuje 3 podoblasti, které se liší původem zdroje znečištění. Vhodné aktivity (typy projektů) jsou dále definovány dle jednotlivých podoblastí a zároveň je pro každou podoblast definován i typ intervence, kterým bude podoblast realizována. Kombinace jednotlivých aktivit v rámci jednoho projektu je možná při splnění všech dílčích podmínek pro jednotlivé aktivity. Jedná se o následující podoblasti:

2.1.1 Snížení imisní zátěže ze zdrojů v bytových a rodinných domech

Podporu lze poskytnout na:

- pořízení spalovacích zařízení se značkou ekologicky šetrný výrobek či adekvátních (nízkoemisních) výrobků a/nebo snížení tepelných ztrát pro rodinné domy⁷,
- pořízení spalovacích zařízení se značkou ekologicky šetrný výrobek či adekvátních (nízkoemisních) výrobků a/nebo snížení tepelných ztrát pro bytové domy⁸,
- rozšíření stávající středotlaké sítě při současném zajištění přechodu na spalování plyných paliv u jednotlivých zdrojů.

Podoblast bude realizována prostřednictvím individuálních projektů a globálním grantem u aktivity a) a jejichž nositelem budou krajská pracoviště SFŽP.

⁷ Bytovým domem je pro účely OP ŽP rozuměn objekt nepanelového typu s počtem bytových jednotek 4 a vyšší

⁸ Za výstavbu nových zdrojů a nových rozvodů jsou považovány i projekty, kdy dochází k celkové rekonstrukci zdroje včetně rozvodů například z důvodu přechodu z parního na teplovodní systém.

2.1.2 Snížení příspěvku k imisní zátěži obyvatel omezením emisí z energetických systémů včetně CZT

Podporu lze poskytnout na:

- pořízení spalovacího zdroje se značkou ekologicky šetrný výrobek či adekvátního (nízkoemisního) zdroje a případně současné snížení energetické spotřeby. U podnikatelských subjektů bude podporováno pořízení zdroje o jmenovitém tepelném výkonu do 1 MW včetně případného současného snížení energetické spotřeby,
- výstavbu⁹ nových zdrojů spalujících převážně fosilní paliva a sloužících pro dodávku tepla do CZT, nově budované rozvody CZT v nových lokalitách a rozšiřování stávajících rozvodů za účelem připojení nových zákazníků.

Podoblast bude realizována prostřednictvím individuálních projektů.

2.1.3 Snížení imisní zátěže omezením prašnosti z plošných zdrojů

Podporu lze poskytnout na:

- výsadbu a regeneraci izolační zeleně oddělující obytnou zástavbu od průmyslových staveb či komerčních areálů nebo frekventovaných dopravních koridorů a vymezené pro tento účel v územně plánovací dokumentaci.

Podoblast bude realizována prostřednictvím individuálních projektů.

Oblast podpory 2.2 – Omezování emisí

Oblast podpory omezování emisí zahrnuje podoblasti zaměřené na omezování emisí NO_x, VOC, NH₃ a prachu, přičemž mezi projekty na které lze poskytnout podporu patří:

- a) rekonstrukce spalovacích zdrojů s instalovaným výkonem větším než 5 MW za účelem snížení emisí NO_x a prachových částic,
- b) instalace dodatečných zařízení pro záchyt emisí NO_x nebo prachových částic u stacionárních nespalovacích zdrojů,
- c) technická opatření na zdrojích vedoucích k odstranění či snížení emisí VOC do ovzduší (např.: přechod na vodou ředitelné barvy, laky a lepidla, instalace katalytických či termooxidačních jednotek),
- d) technická opatření na zdrojích vedoucích k odstranění či snížení emisí NH₃ do ovzduší.

Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou pro projekty prioritní osy 2 stanoveny na úrovni 0,5 mil. Kč s tím, že tato podmínka se nevztahuje na projekty realizované v rámci globálních grantů.

Oblast bude realizována prostřednictvím individuálních projektů a velkých projektů.

Prioritní osa 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie

Globálním cílem prioritní osy 3 pro období 2007–2013 je udržitelné využívání zdrojů energie, zejména obnovitelných zdrojů energie, a prosazování úspor energie. Dlouhodobým cílem je zvýšení využití OZE při výrobě elektřiny a zejména tepla a vyšší využití odpadního tepla.

V rámci prioritní osy 3 budou realizovány následující oblasti podpory:

Oblast podpory 3.1 – Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny

Oblast podpory zahrnuje 3 podoblasti, které se liší zejména druhem zdroje energie. Jedná se o následující podoblasti:

3.1.1. Výstavba a rekonstrukce zdrojů tepla

Podporu lze poskytnout na:

- Výstavbu a rekonstrukci centrálních a blokových kotelen, resp. zdrojů tepla využívajících OZE, včetně rozvodů, přípojek a předávacích stanic, eventuálně v kombinaci s výstavbou centrální výrobní paliv včetně technologie,
- výstavbu a rekonstrukci lokálních zdrojů tepla využívajících OZE pro vytápění, chlazení a ohřev teplé vody.

3.1.2. Výstavba a rekonstrukce zdrojů elektřiny

Podporu lze poskytnout na:

- instalaci fotovoltaických systémů pro výrobu elektřiny,
- výstavby a rekonstrukce malých vodních elektráren,
- výstavbu elektráren spalujících biomasu,
- výstavbu větrných elektráren.

3.1.3. Výstavba a rekonstrukce zdrojů pro kombinovanou výrobu elektrické energie a tepla

Podporu lze poskytnout na:

- Instalaci kogeneračních zařízení spalujících bioplyn, skládkový a kalový plyn, včetně technologie pro výrobu bioplynu
- instalaci kogeneračních zařízení využívajících pevnou biomasu (např. klasický parní cyklus, ORC, zplyňování biomasy + plynový motor apod.),
- kombinovanou výrobu elektřiny a tepla z geotermální energie.

Všechny tři podoblasti budou realizovány prostřednictvím individuálních projektů.

Minimální způsobilé výdaje na projekty realizované v rámci oblasti podpory 3.1 jsou stanoveny na úrovni 1 mil. Kč.

Oblast podpory 3.2 – Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry

Oblast podpory zahrnuje 3 podoblasti, které se liší zejména typem energetického opatření. Jedná se o následující podoblasti:

3.2.1. Zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov

Podporu lze poskytnout na:

- Zateplení stavebních konstrukcí (obvodových pláštů, střešních konstrukcí),
- Výměnu či rekonstrukci otvorových výplní.

3.2.2. Zlepšení stavu technického zařízení budov

Podporu lze poskytnout na:

- Rekonstrukci otopných soustav a rozvodů teplé vody (pouze se současnou instalací obnovitelného zdroje energie),
- implementaci měřicí a regulační techniky v systémech vytápění a chlazení.

3.2.3. Snížování spotřeby energie budov pomocí instalace technologií na využití druhotných zdrojů energie

Podporu lze poskytnout na:

- Aplikaci technologií na využití odpadního tepla (např. rekuperace, výměníky na využití odpadního tepla apod.).

⁹ Pouze v případech, kdy žadatel o podporu není původcem kontaminace nebo původce již neexistuje, nebo v případě, že tato povinnost je vázána na organizační složku státu nebo právnickou osobu státem pro tyto účely zřízenou (více viz implementační dokument OP ŽP)

Všechny tři podoblasti budou realizovány prostřednictvím individuálních projektů.

Minimální způsobilé výdaje na projekty realizované v rámci oblasti podpory 3.2 jsou stanoveny na úrovni 0,5 mil. Kč. V případě projektu realizovaného v rámci kombinace oblastí podpory 3.1. a 3.2. jsou minimální způsobilé náklady na projekt stanoveny na úrovni 1 mil. Kč.

Kombinace oblastí podpory (3.1. a 3.2.) v rámci jednoho projektu je možná při splnění všech dílčích podmínek pro jednotlivé oblasti (podoblasti) podpory. Zařazení projektu bude provedeno dle principu převažujících investičních nákladů.

Oblast podpory 3.3 – Environmentálně šetrné systémy vytápění a přípravy teplé vody pro fyzické osoby

Oblast podpory zahrnuje 1 podoblast, která zahrnuje více aktivit lišících se zejména typem obnovitelného zdroje. Jedná se o následující podoblast:

3.3.1. Výroba tepla a teplé vody z obnovitelných zdrojů energie

Podporu lze poskytnout na:

- Instalaci solárních systémů pro ohřev teplé vody, případně přitápění
- Instalaci kotlů na biomasu pro vytápění a přípravu teplé vody
- Instalaci tepelných čerpadel pro vytápění a přípravu teplé vody
- Využití odpadního tepla (rekuperaci)

Podoblast bude realizována prostřednictvím globálních grantů jejichž nositelem budou krajská pracoviště SFŽP.

Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Globálním cílem prioritní osy 4 pro období 2007–2013 je zkvalitnění nakládání s odpady, snížení produkce odpadů a odstraňování starých ekologických zátěží. V rámci prioritní osy 4 budou realizovány následující oblasti podpory:

Oblast podpory 4.1. – Zkvalitnění nakládání s odpady

V rámci oblasti podpory bude možno podporovat projekty, zaměřené na:

- Integrované systémy nakládání s odpady. Jedná se o regionální systémy pro využití bioodpadů, regionální systémy pro mechanickou a biologickou úpravu KO a regionální systémy pro energetické využití KO (s výjimkou směsných KO).
- Systémy odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady. Zde se jedná o systémy pro separaci a svoz odpadů, systémy pro separaci bioodpadů, sběrné dvory, překladiště KO, systémy pro separaci nebezpečných KO a systémy pro separaci nebezpečných zdravotnických odpadů.
- Zařízení na úpravu nebo využívání odpadů, zejména na třídění, úpravu a recyklaci odpadů. Jedná se o podporu projektů zaměřené na třídičky odpadů s navazujícími technologiemi, úpravny odpadů na tuhá alternativní paliva, zařízení pro energetické využití zdravotnických odpadů, zařízení na úpravu autovraků, recyklaci pneumatik a využívání upotřebených olejů, zařízení na úpravu elektroodpadů, zařízení na úpravu stavebních odpadů, kompostárny, biofermentační stanice pro zpracování bioodpadů a zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady (autoklávy, homogenizéry, separátory, termická desorpce, reaktory, biodegradační zařízení).
- Rekultivace starých skládek a odstranění nepovolených skládek, kde budou podporovány především rekultivace starých skládek, monitorovací a sanační systémy a odstranění nepovolených skládek ve zvláště chráněných územích.

Oblast podpory bude realizována prostřednictvím individuálních projektů.

Oblast podpory 4.2. – Odstraňování starých ekologických zátěží

V rámci oblasti podpory bude možno podporovat projekty, zaměřené na:

- inventarizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst, kategorizace priorit pro výběr nejzávažněji kontaminovaných míst k sanaci,
- realizace průzkumných prací, analýz rizik jako jsou realizace průzkumných prací, analýzy rizik pro problémová území obsahující více než jedno kontaminované místo.
- sanace vážně kontaminovaných lokalit⁹. Jedná se o podporu jednotlivých etap komplexní sanace kontaminovaných staveb (včetně zbytků technologií), půdy (horninového prostředí) a podzemních vod, sanace deponií nebezpečných nebo rizikových odpadů (starých skládek) a úložišť s výjimkou odstraňování ekologických škod způsobených hornickou činností, odstraňování kontaminace půd, stavebních konstrukcí a podzemní vody pomocí inovativních sanačních technologií, apod., monitorovaná přirozená atenuace kontaminovaných míst a sanace SEZ vzniklých v důsledku důlní činnosti.

Oblast podpory bude realizována prostřednictvím individuálních projektů.

Minimální způsobilé výdaje na projekt pro prioritní osu 4 jsou stanoveny na úrovni 0,5 mil. Kč.

Prioritní osa 5 – Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik

Globálním cílem prioritní osy 5 pro období 2007–2013 je omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik. V rámci prioritní osy 5 bude realizována následující oblast podpory:

Oblast podpory 5.1 – Omezování průmyslového znečištění

V rámci oblasti podpory bude možno podporovat projekty, zaměřené na:

- budování infrastruktury pro institucionální zázemí výzkumu BAT,
- podpora propojování informačních systémů,
- zpřístupňování informací o životním prostředí uživatelům Internetu,
- vytváření uživatelsky přátelských aplikací k plnění povinností vyplývajících z legislativy,
- budování infrastruktury pro program REACH.

Oblast bude realizována prostřednictvím individuálních projektů.

Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou pro prioritní osu 5 stanoveny na úrovni 0,5 mil. Kč.

Prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny

Globálním cílem prioritní osy 6 pro období 2007–2013 je zastavení poklesu biodiverzity a zvýšení ekologické stability krajiny.

V rámci prioritní osy 6 budou realizovány následující oblasti podpory:

Oblast podpory 6.1 – Implementace a péče o území soustavy Natura 2000

V rámci oblasti podpory bude možno podporovat projekty, zaměřené na opatření spojená s implementací soustavy Natura 2000 včetně monitoringu zvláště chráněných území, vybraných území

soustavy Natura 2000 a stavu populací rostlinných a živočišných druhů.

Oblast podpory 6.2 – Podpora biodiverzity

Podporu lze poskytnout na:

- opatření k uchování a zvyšování početnosti druhů, realizovaná především prostřednictvím záchranu druhů a ekosystémů a vytváření vhodných podmínek pro jejich další existenci,
- zajišťování péče o chráněná území a vyhodnocování výsledků péče s využitím zásad ekosystémového přístupu při ochraně biodiverzity in situ,
- opatření k minimalizaci a předcházení škodám způsobeným silně a kriticky ohroženými zvláště chráněnými druhy živočichů na komunikacích, vodohospodářských objektech, zemědělských a lesních kulturách, chovech ryb a včel,
- investiční opatření směřující ke zvyšování adaptivních schopností ekosystémů a druhů na rostoucí fragmentaci krajiny, další antropogenní vlivy a na zátěžové faktory životního prostředí včetně opatření v souvislosti s péčí o handicapované živočichy,
- předcházení zavlékání, regulace a likvidace populací invazních druhů rostlin a živočichů,
- realizace trvalých opatření na ochranu jeskyní a krasových jevů,
- investiční opatření pro obnovu a výstavbu návštěvnické infrastruktury ve zvláště chráněných územích, ptačích oblastech, evropsky významných lokalitách, přírodních parcích a geoparcích (včetně návštěvnických středisek).

Oblast podpory 6.3 – Obnova krajinných struktur

V rámci oblasti podpory bude možno podporovat projekty, zaměřené na:

- realizace opatření navržených v rámci schválených komplexních pozemkových úprav zaměřených na výsadby zeleně v krajině a ochranu půdy,
- příprava a realizace prvků územních systémů ekologické stability,
- zakládání a obnova krajinných prvků (výsadba a obnova remízů, alejí, soliterních stromů, větrolamů atd.), břehových porostů a historických krajinných struktur (vč. polních cest a ošetření stromů ve významných alejích), péče o památné stromy,
- opatření k zachování a celkovému zlepšení přírodních poměrů v lesích ve zvláště chráněných územích, územích soustavy Natura 2000, vymezených regionálních a nadregionálních biocentrech územních systémů ekologické stability, a to dosažením druhové a prostorové skladby porostů, odpovídající místním přírodním podmínkám,
- realizace lesopěstebních opatření biologického charakteru pro vytvoření základních podmínek a nastartování procesu regenerace současného stavu lesů v prioritních oblastech pásem ohrožení emisemi (podle stávající legislativy pásma ohrožení A až C) ve zvláště chráněných územích a územích soustavy Natura 2000.

Oblast podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny

Podporu lze poskytnout na:

- realizace opatření příznivých z hlediska krajinné a ekosystémové diverzity vedoucí ke zvyšování retenční schopnosti krajiny, ochraně a obnově přirozených odtokových poměrů a k omezení vzniku rizikových situací, zejména povodní

(podpora přirozených rozlivů v nivních plochách, opatření ke zlepšení morfologie vodních složek krajiny podle Rámcové směrnice o vodách, budování a obnova retenčních prostor, které neslouží k intenzivnímu chovu ryb, výstavba poldrů do 50.000 m³ atd.),

- opatření k ochraně proti vodní a větrné erozi a k omezení negativních důsledků povrchového odtoku vody (založení nebo obnova mezí, zasakovacích pásů a průhledů).

Oblast podpory 6.5 – Podpora regenerace urbanizované krajiny

V rámci oblasti podpory bude možno podporovat projekty, zaměřené na:

- opatření pro zakládání a revitalizaci významné sídelní zeleně s preferencí druhové skladby posilující diverzitu sídelních biotopů a vztah obyvatel sídel (zejména dětí a mládeže) k přírodě: podpora je zaměřena na individuální zakládání a obnovu parků a další trvalé nelesní zeleně na plochách vymezených v územně plánovací dokumentaci, stromořadí a významných skupin stromů uvnitř sídel, hřbitovů, městských a obecních lesoparků, školních zahrad a komponovaných krajinných areálů,
- zakládání a regenerace zeleně v rámci tvorby zeleného prstence kolem sídla, vymezené v územně plánovací dokumentaci,
- výsadba vegetace s přírodě blízkým charakterem na místě dříve odstraněných malých (na pozemcích menších než 10ha) a ekonomicky těžko využitelných brownfields, bývalých vojenských výcvikových prostorů (v případě, že se nejedná o velkoplošné zalesňování), jiných staveb a zařízení, zátěže či následků geologického průzkumu,
- odstranění nebo zajištění nevyužívaných staveb a dalších objektů ve zvláště chráněných územích a územích zařazených do soustavy Natura 2000.

Oblast podpory 6.6 – Prevence sesuvů a skalních řízení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod

V rámci oblasti podpory bude možno podporovat projekty, zaměřené na:

- stabilizace nebo sanace sesuvů a skalních masivů, které bezprostředně nebo v krátkém časovém horizontu svými negativními projevy a následky ohrožují především životy, zdraví a majetek občanů a infrastrukturu sídel a dále monitoring zaměřený na kontrolu účinnosti nápravných opatření,
- přehodnocení celkové kapacity zásob podzemních vod využívaných i nevyužívaných, vyhledání a realizace nových zdrojů pro zásobování obyvatelstva,
- provádění geologických a hydrogeologických prací včetně projektů za účelem přehodnocení zásob podzemních vod využitelných k zásobování obyvatel pitnou vodou,
- vyhledávání průzkum a posouzení možností řízené dotace podzemních vod povrchovými vodami (umělé infiltrace) z vodních toků nebo nádrží,
- realizace technických prací sloužících k zajištění dalších neobnovitelných přírodních zdrojů,
- zjištění možných negativních důsledků pozůstatků po hornické činnosti, návrh a realizace technického řešení, které zabrání dalšímu ohrožování životního prostředí v návaznosti na „Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES“ ze dne 15.3.2006, o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice Rady 2004/35/ES,

- provedení inženýrsko geologických a hydrogeologických prací v sídlech postižených v minulosti hornickou či obdobnou činností a provedení následných sanačních prací.

Všechny oblasti v rámci prioritní osy 6 budou realizovány prostřednictvím individuálních projektů.

Prioritní osa 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu

Globálním cílem prioritní osy 7 pro období 2007–2013 je v budování plošné a dostupné sítě center environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, informačních center a environmentálních poraden. V rámci prioritní osy 7 bude realizována následující oblast podpory:

Oblast podpory 7.1 – Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací

V rámci oblasti podpory bude možno podporovat projekty, zaměřené na:

- rekonstrukce stávajících objektů center a poraden, v případě, že je po dobu 5 let každoročně předložen na SFŽP a jím schválen celoroční vzdělávací nebo poradenský plán činnosti včetně zhodnocení činnosti za uplynulý rok,
- nákup, rekonstrukce a výstavba objektů za účelem vzniku nových center a poraden, v případě, že je po dobu 5 let každoročně předložen na SFŽP a jím schválen celoroční vzdělávací nebo poradenský plán činnosti včetně zhodnocení činnosti za uplynulý rok,
- technické vybavení center a poraden investičního charakteru, v případě, že je po dobu 5 let každoročně předložen na SFŽP a jím schválen celoroční vzdělávací nebo poradenský plán činnosti včetně zhodnocení činnosti za uplynulý rok,
- tvorba a vydávání odborných materiálů a pomůcek investičního charakteru.

Oblast bude realizována prostřednictvím individuálních projektů.

Minimální způsobilé výdaje na projekt pro prioritní osu 7 jsou stanoveny na úrovni 0,5 mil. Kč.

Prioritní osa 8 – Technická pomoc

Technická pomoc je pomocným nástrojem, který slouží k podpoře a usnadnění implementace ostatních prioritních os Operačního programu Životní prostředí. Zahrnuje veškeré podpůrné aktivity s cílem podpořit účinnost prováděné pomoci, zvýšit kvalitu prováděných opatření a zvýšit efektivitu využití finančních prostředků.

V rámci této prioritní osy budou realizovány následující oblasti podpory:

Oblast podpory 8.1 – Technická pomoc při přípravě, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Životní prostředí

Oblast podpory 8.2 – Ostatní výdaje technické pomoci OP Životní prostředí

Oblasti podpory budou zahrnovat podporu:

- výdajů vzniklých při jednáních Monitorovacího výboru OP a jiných výborů včetně výdajů zahrnujících náklady na účast odborníků a jiných subjektů na těchto jednáních,
- výdaje na audity a kontroly,
- zpracování studií a zpráv o postupu realizace OP včetně zpracování podkladů pro přípravu výroční a závěrečné zprávy,

- výdaje na přípravu, výběr, hodnocení a monitorování podpory a činností spojených s realizací OP,
- nákladů na mzdové a jiné výdaje v rámci odměňování zaměstnanců zabezpečujících administrativní podporu, pracovníků veřejné správy nebo dalších pracovníků zaměstnaných za účelem realizace úkolů v rámci aktivit technické pomoci.

V předchozím textu byly vymezeny oblasti podpory a definovány vhodné aktivity (typy projektů) dle jednotlivých prioritních os, oblastí a podoblastí podpory. Tím byla završena fáze projektového cyklu, ve které by žadatel měl vymezit cíl projektu a definovat oblast a podoblast příslušnou pro financování podpory projektu.

Stručný návod pro podávání projektů

Podmínky pro účast v projektu

Vymezení konečných příjemců

Žadatelé o podporu jsou stanoveni dle jednotlivých prioritních os následně:

Prioritní osa 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní

- územní samosprávné celky a jejich svazky,
- společnosti vlastněné z více než 50 % majetku obcemi a kraji,
- obcemi a kraji zřízené organizace,
- správci povodí, vodních toků, nádrží,
- správci a majitelé rybníků, vodních děl,
- zpracovatelé plánů opatření,
- nevládní neziskové organizace,
- státní organizace a státní podniky,
- provozovatelé systému předpovědní povodňové služby,
- organizační složky státu a jejich přímo řízené organizace,
- fyzické a právnické podnikatelské osoby

Prioritní osa 2 – Zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí

- územní samosprávné celky a jejich svazky,
- fyzické osoby,
- sdružení vlastníků,
- bytová družstva,
- obecně prospěšné společnosti,
- právnické osoby (pouze pro výše uvedené vybrané aktivity),
- veřejné výzkumné instituce,
- nadace a nadační fondy,
- příspěvkové organizace,
- občanská sdružení a církve,
- osoby samostatně výdělečně činné,
- organizační složky státu a jejich přímo řízené organizace.

Prioritní osa 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie

- územní samosprávné celky a jejich svazky,
- nadace a nadační fondy,
- občanská sdružení a církve,
- příspěvkové organizace,
- obecně prospěšné společnosti,
- organizační složky státu a jejich přímo řízené organizace,
- fyzické osoby,
- společenství vlastníků, bytová družstva,
- neziskové organizace,
- právnické osoby vlastněné veřejnými subjekty.

Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

- neziskové organizace,
- územní samosprávné celky a jejich svazky,
- občanská sdružení,
- podnikatelské subjekty,
- příspěvkové organizace,
- organizační složky státu a jejich přímo řízené organizace,
- nebo právnické osoby státem pro tyto účely zřízené,
- státní podniky.

Prioritní osa 5 – Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik

- územní samosprávné celky a jejich svazky,
- příspěvkové organizace,
- veřejné výzkumné instituce,
- občanská sdružení,
- neziskové organizace
- podnikatelské subjekty,
- státní podniky,
- státní organizace,
- správci povodí a vodních toků,
- organizační složky státu,
- provozovatelé systému předpovědní povodňové služby

Prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny

- organizační složka státu s celostátní působností, jejíž hlavní činností je ochrana přírody a krajiny,
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správy národních parků.
- fyzické osoby,
- právnické osoby, které jsou založeny k nepodnikatelským účelům, zejména obecně prospěšné společnosti,
- obce,
- kraje,
- občanská sdružení,
- svazky obcí,
- příspěvkové organizace,
- organizační složky státu (mimo pozemkové úřady),
- státní organizace a další subjekty, jejichž zřízení obecně závazné právní předpisy umožňují a jejichž činnost není činností podnikatelskou ve smyslu Obchodního zákoníku,
- právnické osoby, jímž je svěřeno nakládání s lesy ve vlastnictví státu,
- správci vodních toků,
- správci povodí.
- státní podniky (právnické osoby, kterým je svěřeno nakládání s lesy v majetku státu).
- veřejné výzkumné instituce.

Prioritní osa 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu

- územní samosprávné celky a jejich svazky,
- neziskové organizace,
- příspěvkové organizace,
- organizační složky státu,
- další subjekty, jejichž zřízení obecně závazné právní předpisy umožňují a jejichž činnost není činností podnikatelskou ve smyslu Obchodního zákoníku

Prioritní osa 8 – Technická pomoc

- Ministerstvo životního prostředí,
- Státní fond životního prostředí,
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

Zde je uveden pouze zjednodušený výčet žadatelů o podporu. Tito jsou pak podrobně stanoveni pro jednotlivé oblasti a podoblasti podpory v *Implementačním dokumentu Operačního programu Životní prostředí*.

Povinnosti příjemců při podávání žádosti

Konečný příjemce v souvislosti s fází zpracování žádosti a jejího předložení je za účelem jejího úspěšného schválení povinen provést či zajistit následující činnosti:

- a) zpracování žádosti o poskytnutí podpory,
- b) zpracování finančního plánu projektu včetně uvedení zdrojů spolufinancování,
- c) podání žádosti na předepsaných formulářích v kompletní formě včetně požadovaných povinných příloh,
- d) žádost musí být podána osobou oprávněnou dle stanovených pravidel,
- e) žádost musí být předložena v požadované formě ve stanovené lhůtě pro předkládání projektových žádostí

Územní alokace projektů

Podpora z OP ŽP poskytovaná v rámci všech prioritních os bude realizována na celém území České republiky, kromě níže uvedených případů.

Projekty v rámci podoblasti „2.1.3 Snížení imisní zátěže omezením prašnosti z plošných zdrojů“ budou podporovány pouze v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší vyhlášených ve smyslu § 7 odst. 4 zákona o ochraně ovzduší dle imisních dat za rok 2005. Seznam stavebních úřadů, na jejichž území došlo k vyhlášení oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší je uveden v příloze Implementačního dokumentu. Předpokládá se, že seznam bude aktualizován pro druhou polovinu plánovacího období 2007–2013.

Projekty v rámci prioritních os 5, 6 a 7 budou realizovány ve všech regionech cíle Konvergence, tj. na celém území České republiky kromě území hl. m. Prahy.

Povinné přílohy

Dle stanovených pravidel je žadatel povinen spolu se žádostí předložit i požadované povinné přílohy, které jsou příslušnými pracovníky SFŽP ČR zkontrolovány po formální i věcné stránce. Tyto povinné přílohy definuje příslušná aktualizovaná směrnice MŽP¹⁰.

Pro všechny prioritní osy jsou jako příloha k Formuláři žádosti pro vyhodnocení žádosti požadovány zejména následující doklady:

- Doklad, ze kterého je patrná právní subjektivita žadatele – jedná se o aktuální výpis z obchodního rejstříku, z evidence samostatně hospodařících rolníků či jiného registru nebo o zřizovací listinu u příspěvkových organizací apod.;
- Stanovisko místně příslušného krajského úřadu z hlediska potřeb životního prostředí a územního rozvoje v tomto stanovisku uvede krajský úřad (odbor životního prostředí a odbor regionálního rozvoje) následující informace:

¹⁰ Směrnice MŽP pro předkládání žádostí a poskytování finančních prostředků pro projekty z Operačního programu Životní prostředí včetně spolufinancování ze Státního fondu životního prostředí a státního rozpočtu České republiky

- zda je navrhované opatření v souladu se schváleným územním plánem (nebo s jeho připravovaným dosud neschváleným návrhem) a se schválenou nebo připravovanou koncepcí kraje,
- svůj názor k poskytnutí podpory v rámci OP ŽP na základě širších územních vztahů z hlediska životního prostředí v rámci kraje a časového horizontu naléhavosti požadovaného opatření a ekologického významu opatření.
- u energeticky úsporných opatření bude zároveň vyjádřen soulad s energetickou koncepcí.
- *Prohlášení žadatele*, zda je či není plátcem DPH (pokud je žadatel plátcem DPH předloží také stanovisko správce daně potvrzující, zda subjekt má či nemá nárok na odpočet DPH při realizaci konkrétního předmětu podpory);
- *Doklad, kterým je určena osoba pověřená jednáním se SFŽP* – plná moc v souladu s § 31 občanského zákoníku pro pracovníka pověřeného jednáním se SFŽP (doporučuje se, aby osoba pověřená jednáním se SFŽP byla u obcí členem zastupitelstva a u společností a organizací zaměstnancem dané společnosti, resp. organizace);
- *Stanovisko posouzení vlivů na životní prostředí (EIA)* pro které se provádí hodnocení podle zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění, resp. vyjádření příslušného orgánu, že stanovisko EIA není požadováno. Vyjádření nemusí předkládat žadatelé, kteří mají v okamžiku podání projektové žádosti platné územní rozhodnutí nebo platné stavební povolení, případně ohlášení drobné stavby;
- *Stanovisko orgánu ochrany přírody* zda záměr může mít významný vliv na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (Natura 2000);
- *Čestné prohlášení žadatele, že mu nebyl na daný projekt přidělen finanční příspěvek z ostatních operačních programů, iniciativ Společenství ani z národních programů SFŽP ČR či jiných zdrojů;*
- *Ekonomické doklady*.

Dále budou požadovány doklady, které budou odlišné v závislosti na prioritní ose či oblasti podpory. Jedná se zejména o následující přílohy:

- *Dokumentace* v takovém stupni přípravy, která umožní posouzení opatření a posouzení možnosti poskytnutí podpory na jeho realizaci, průběžnou a závěrečnou kontrolu z věcného, ekonomického a environmentálního hlediska (prováděcí projekt včetně položkového rozpočtu);
- *Odborný posudek*, ve kterém je doporučena realizace akce v rámci OP ŽP.
- *Rozhodnutí orgánů státní správy*, požadovaná pro daný druh opatření příslušnými obecně závaznými právními předpisy (např. územní rozhodnutí; stavební povolení či vyjádření vodoprávního úřadu, že opatření nepodléhá vydání stavebního povolení; rozhodnutí o povolení k nakládání s vodami včetně nabytí právní moci; souhlasné stanovisko se zásahem do VKP);
- *Výpis z katastru nemovitostí*, z evidence nemovitostí a snímek katastrální mapy (originál nebo ověřená kopie, ne starší 6 měsíců). Pokud není žadatel vlastníkem, doloží ještě navíc nájemní smlouvu (netýká se liniových staveb);
- *Zákres situace na katastrální mapě*, zpracovaný od projektanta, zpracovatele projektové dokumentace.
- *Stanovisko inspekčního orgánu ŽP* – toto stanovisko vydává oblastní inspektorát České inspekce životního prostředí (příslušný místu realizace opatření);

- *Územní rozhodnutí s potvrzením nabytí právní moci*, pokud realizace projektu podléhá územnímu řízení;
- *Finanční analýza projektu*, analýza nákladů a výnosů (COST BENEFIT);
- *Souhlasné vyjádření provozovatele* k možnosti připojení budované kanalizace a splnění podmínek nařízení vlády č. 61/2003 Sb., v platném znění, nebo k možnosti připojení budovaného vodovodu a splnění podmínek hygienických požadavků v souladu s platnou legislativou (pouze opatření týkající se kanalizace a vodovodu);
- *Stanovisko krajské hygienické stanice*;
- *Část Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací kraje* týkající se předmětné akce, textovou i grafickou část a v případě stavby kanalizace i přehlednou situaci kanalizace s vyznačením hranice aglomerace;
- *Vyjádření správy CHKO nebo NP* (pouze opatření realizovaná na území CHKO či NP);
- *Rozhodnutí o poplatku za zdroj znečišťování ovzduší* podle § 19 zákona 86/2002 sb., v platném znění, (pouze opatření týkající se rekonstrukce zdroje znečišťování ovzduší);
- *Energetický audit*, v případě řeší-li projekt energetické úspory nebo nahrazuje neobnovitelné zdroje energie obnovitelnými;
- *Logický rámec projektu*;
- *Čestné prohlášení*, zda byla firma příjemcem podpory malého rozsahu v posledních třech letech včetně uvedení příslušné částky (tj. do 100 000 EUR)
- *Hydrogeologický průzkum*, V odůvodněných případech může SFŽP ČR požadovat *Rizikovou analýzu*

U jednotlivých typů projektů je SFŽP oprávněn stanovit další požadavky na doložení údajů a dokladů vztahujících se k technickým, environmentálnímu a ekonomickým parametřům akce.

Podpory poskytované v rámci OP ŽP

Podmínky podpory

Základní podmínky a povinnosti žadatelů v případě předkládání žádosti o poskytnutí podpory z Operačního programu Životní prostředí jsou uvedeny v aktuálním znění Směrnice MŽP pro předkládání žádostí a poskytování finančních prostředků z OP ŽP včetně spolufinancování z prostředků SFŽP ČR a státního rozpočtu ČR.

Povinnosti a navazující podmínky pro poskytnutí podpory budou také specifikovány v příslušném Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Podpora poskytnutá z OP ŽP je účelově účelnou podporou na vlastní realizaci investičního projektu. Podpora je financovaná ze dvou zdrojů finančních prostředků:

- ERDF/FS a státního rozpočtu – kapitoly 315 (životní prostředí) a
- Fondu

Výše příspěvku z prostředků EU na jednotlivé projekty se vypočítává v souladu s čl. 51, odstavec 1 Návrhu nařízení Rady o obecných ustanoveních o ERDS, ESF a FS (více viz Směrnice MŽP).

Směrnice MŽP udává, že pro podporu je nutné, aby měl projekt výrazný pozitivní vliv na životní prostředí a byl v souladu se všemi právními předpisy České republiky a Evropských společenství a horizontálními prioritami ES.

Na podporu z OP ŽP ani na spolufinancování z Fondu státního rozpočtu není právní nárok.

Obecně platí, že celkové způsobilé výdaje projektů musí být, vedle zdrojů EU (ERDF/FS), spolufinancovány také z národních veřejných prostředků ČR (státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí, SFŽP). Omezení a možnosti souběhu jednotlivých forem podpory ze SFŽP ČR včetně jejich možné výše jsou blíže specifikovány v aktuálním znění Směrnice MŽP o poskytování finančních prostředků z OP ŽP včetně spolufinancování z prostředků SFŽP ČR a státního rozpočtu ČR.

Žadatel také nesmí být v rámci stejného investičního projektu současně příjemcem podpory z ostatních operačních programů, a iniciativ Evropských společenství ani z národních programů Fondu, které jsou specifikovány v aktuální Směrnici o poskytování finančních prostředků ze SFŽP ČR a ostatních národních dotačních programů.

Forma a výše podpory

Podpora ze zdrojů EU a SR na projekty z OP ŽP se poskytuje na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace, podpora z prostředků SFŽP ČR na základě Rozhodnutí o poskytnutí podpory a uzavřené smlouvy o poskytnutí podpory.

Podpora v rámci všech prioritních os OP ŽP bude poskytována formou dotace. Konkrétní výše podpory pak bude stanovena na základě finančně-ekonomické analýzy a v závislosti na charakteru příjemce podpory.

Pro nepodnikatelské a veřejné subjekty budou podpory v rámci prioritních os poskytovány následně:

- Podpora v rámci prioritní osy 1 a 2 bude poskytována z prostředků Fondu soudržnosti s maximální hranicí do 85 % celkových způsobilých výdajů projektu.
- V rámci prioritní osy 3 bude podpora v rámci oblastí podpory 3.1 a 3.2 poskytována z prostředků Fondu soudržnosti s maximální hranicí do 85 % celkových způsobilých výdajů a v rámci oblasti podpory 3.3 bude podpora poskytována z prostředků Fondu soudržnosti s maximální hranicí do 50 % celkových způsobilých výdajů.
- Podpora v rámci prioritní osy 4 bude poskytována z prostředků Fondu soudržnosti s maximální hranicí do 85 % celkových způsobilých výdajů u projektů předkládaných veřejnými subjekty.
- Podpora v rámci prioritní osy 5, 6 a 7 bude podpora poskytována z prostředků ERDF s maximální hranicí do 85 % celkových způsobilých výdajů u projektů předkládaných veřejnými subjekty.
- Podpora v rámci prioritní osy 8 bude poskytována formou nevratné podpory z prostředků Fondu soudržnosti s maximální hranicí do 85 % celkových způsobilých výdajů.

V případě, je-li žadatelem podnikatelský subjekt, maximální výše podpory z Fondu soudržnosti i ERDF nepřesáhne 40 % celkových způsobilých výdajů, přičemž při poskytnutí podpory těmto subjektům budou dodržena platná pravidla pro poskytování veřejné podpory stanovená EK.

Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny v jednotlivých prioritních osách, oblastech a podoblastech podpory výše.

V souvislosti s principem adicionality je požadována finanční účast příjemce podpory na spolufinancování projektu a to ve výši

min. 10% z celkových způsobilých výdajů projektu. Národní spolufinancující zdroje jsou poskytovány z prostředků SFŽP ve výši max. 4 % z celkových způsobilých výdajů a z prostředků státního rozpočtu z kapitoly 315 MŽP ve výši max. 1 % (u prioritní osy 1 případně navíc ze státního rozpočtu z programu MZe 229 310 „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“) z celkových způsobilých výdajů projektu.

Použití poskytnuté dotace včetně plnění závazných údajů a monitorovacích ukazatelů projektu podléhá kontrole ze strany zprostředkujícího orgánu SFŽP ČR a dalších kontrolních orgánů státní správy¹¹. V případě, že dotace nebude použita k účelu, na který byla poskytnuta, případně pokud nebudou dodrženy stanovené monitorovací ukazatele projektu či další podmínky, uvedené v příslušném Rozhodnutí o poskytnutí dotace vystavuje se příjemce dotace konkrétním postihům.

Způsobilé výdaje obecně

Způsobilost výdajů je stanovena v Obecném nařízení Rady č.1083/2006, kterým se stanoví obecná pravidla způsobilosti. Příjemce podpory je zároveň povinen postupovat v souladu s vnitrostátními předpisy.

Pro způsobilost výdajů v rámci OP ŽP platí tato základní pravidla:

- způsobilý výdaj musí být vynaložen v souladu s cíli příslušné oblasti podpory v rámci OP ŽP;
- způsobilý výdaj musí být řádně doložen účetním dokladem (§ 11 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů) tj. zejména fakturou, kupní smlouvou, leasingovou smlouvou, odpisovým plánem, pokladním dokladem apod.;
- způsobilý výdaj musí být prokazatelně zaplacen ze strany příjemce podpory s výjimkou věcných příspěvků;
- způsobilým výdajem je výdaj, který byl uskutečněn po termínu způsobilosti, kterým je datum akceptace žádosti na SFŽP (s výjimkou některých výdajů na projektovou přípravu¹², u nichž je termínem způsobilosti 1.1.2007);
- způsobilý výdaj je náklad, který je přímo a výhradně spojen s realizací projektu a je součástí jeho rozpočtu.

V souladu s výše uvedenými základními pravidly způsobilosti jsou za způsobilé výdaje u všech priorit OP ŽP považovány tyto položky (Směrnice MŽP):

- Propagační opatření
- DPH, (DPH je považováno za způsobilý výdaj v případě, že konečný příjemce není plátcem DPH a nemá nárok na odpočet DPH na vstupu).
- Projektová příprava. Za způsobilé výdaje v rámci projektové přípravy jsou považovány náklady na zpracování:
 - dokumentace pro stavební povolení
 - dokumentace pro územní řízení
 - zadávací dokumentace dle zákona č.137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění
 - dokumentace pro provedení stavby
 - studie proveditelnosti (je-li požadována)
 - další podkladové studie a analýzy dle specifických požadavků jednotlivých priorit a typu projektu (Hydrogeologický průzkum, Odborný posudek, „Analýza rizik, Rozptylová studie, Energetický audit, atd.).

¹¹ Ve smyslu ustanovení § 39 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění, a ustanovení § 14 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění.

¹² Jedná se o výdaje na zpracování dokumentace pro územní řízení a stavební povolení, na zpracování studie proveditelnosti, je-li vyžadována, případně jiných podpůrných studií dle specifických požadavků jednotlivých priorit (Analýza rizik, Odborný posudek, Rozptylová studie, Energetický audit, Hydrogeologický průzkum atd.)

Výše uvedené náklady na projektovou přípravu jsou způsobilé v případě dodržení následujících podmínek, kterými jsou registrace příslušné projektové žádosti v rámci konkrétní výzvy OP ŽP, uskutečnění nákladů na přípravu projektu po datu 1.1.2007 a dodržení povinností a pravidel při výběru zpracovatele přípravné projektové dokumentace v souladu s platným zněním zákona č. 137/2006, o veřejných zakázkách.

- Technický dozor / Správce stavby.
- Nákup pozemků a staveb. Limity způsobilosti výdajů na nákup staveb a pozemků jsou specifikovány dle potřeb jednotlivých priorit.
- Vícepráce. Za vícepráce jsou považovány práce, dodávky a/nebo služby, které nejsou zahrnuté v předmětu díla dle smlouvy ani jejich cena ve sjednané ceně a zhotovitel se s objednatel dohodl na jejich provedení. V souvislosti s vícepracemi dochází ke vzniku vícenákladů, jimiž je každé překročení jednotlivé položky výkazu výměr u stavebních prací, v případě dodávek či služeb potom každé překročení jednotlivé položky seznamu dodávek či služeb. Položkové vícenáklady (vícepráce) lze ze strany příjemce nárokovat pouze v případech, kdy se jedná o objektivní, věcně správné a nepředvídatelné náklady vzešlé na straně příjemce podpory, nutné pro realizaci díla a tedy k naplnění cílů a parametrů projektu a jsou pokryty projektovou/rozpočtovou rezervou, která je zahrnuta přímo do smlouvy o dílo, přičemž je náležitě odvozena od rezervy dané v Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Vícepráce jsou způsobilé do výše rezervy, jejíž maximální výše je stanovena odlišně dle specifik oblastí podpory jednotlivých priorit. Vícenáklady nad rámec rezervy definované Rozhodnutím o poskytnutí dotace nejsou považovány za nezpůsobilý výdaj. Vícenáklady na činnost správce stavby jsou vždy nezpůsobilým výdajem.

Obecně nelze podporu poskytnout na:

- zpětné financování projektů (s výjimkou oblasti podpory 3.3., projektové přípravy a věcného příspěvku na nákup nemovitosti),
- náklady na poradenské služby,
- repasovaná a použitá zařízení, případně na použité stavební materiály a komponenty,
- provozně neotestované technologie,
- nákup použitého vybavení,
- daně – DPH nebo její část, pokud existuje zákonný nárok na její odpočet v souladu s ustanovením zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty; přímé daně; daň darovací a dědická; daň z nemovitosti; daň z převodu nemovitosti; silniční daň; clo,
- finanční služby a poplatky (správní a místní poplatky bez přímé vazby na projekt, úroky z úvěrů atd.),
- výdaje na zajištění relevantních stanovisek,
- pronájem pozemku / stavby, leasing,
- vyvolané investice, které nejsou spojené výhradně a přímo s účelem projektu,
- vícenáklady, které byly předvídatelné,
- vícenáklady nad výši méněprací s výjimkou projektů, kde je umožněno použití rezervy,
- věcné příspěvky (vyjma poskytnutí nemovitého majetku),
- režijní náklady
- osobní náklady (např. mzdové náklady na zaměstnance, kteří se podílí na realizaci daného projektu, s výjimkou v případě projektů v rámci technické pomoci)
- osobní automobil, mikrobus, notebook (s výjimkou těchto nákladů v rámci oblasti podpory 6.1.)

Detailnější jsou způsobilé výdaje podle jednotlivých prioritních os popsány v aktuálním programovém dokumentu Operačního programu životní prostředí, který je zveřejněn na webových stránkách SFŽP ČR (www.sfzp.cz).

Žádost o podporu z OP ŽP

Výzva k předkládání žádostí o podporu

Žádosti o podporu do OP ŽP přijímá SFŽP ČR v rámci jednotlivých výzev, které budou vyhlášovány v průběhu programového období. Termín pro předkládání žádostí v rámci jednotlivých stanoví svým rozhodnutím Řídící orgán OP ŽP, který také schvaluje znění jednotlivých výzev. Text výzvy zahrnuje číslo výzvy, název programu, místo a konečný termín předkládání žádostí, specifikaci zahrnutých opatření a podporovaných oblastí a odkaz, kde lze najít podrobnější informace.

Vyhlášení výzev je zveřejněno:

- minimálně v jednom celostátním tisku,
- na internetových stránkách zprostředkujícího subjektu SFŽP ČR (<http://www.sfzp.cz>),
- na internetových stránkách řídicího orgánu MŽP ČR (<http://www.env.cz>)
- na stránkách www.strukturalni-fondy.cz >> Strukturální fondy >> Operační programy >> OP ŽP.

Předpokládá se, že fáze hodnocení a výběr úspěšných žádostí, včetně oznámení výsledků žadatelům, se uskuteční ve lhůtě 4 měsíců od ukončení příjmu žádostí.

Jak podat žádost

Žádosti do OP ŽP se podávají prostřednictvím předepsaného elektronického formuláře v aplikaci Bene-fill, která bude dostupná na internetové adrese <http://zadosti.sfzp.cz>. Na této adrese budou žadateli také k dispozici detailní pokyny pro vyplnění žádosti. Fond zkontroluje, zda jsou prvotní údaje žadatele relevantní a odešle žadateli do 5 dnů potvrzení k dokončení procesu podávání žádosti, pokyn k autorizaci žádosti. Od okamžiku elektronického podání také může se žadatelem probíhat elektronická komunikace zaměřená na odstranění zjevných nedostatků v žádosti, k předběžnému posouzení žádosti. Pokud je elektronická verze žádosti formálně v pořádku, musí žadatel finální podobu formuláře žádosti vytisknout opatřit podpisem a přiložit vyžadované doklady. To vše je nutné ve stanoveném termínu doručit do podatelny SFŽP ČR v Praze.

Žádost se všemi požadovanými údaji a doklady musí být na Fond doručena nejpozději do konce vyhlášené lhůty pro předkládání žádostí. Žádost je považována za kompletní, je-li doručena jako tištěný a autorizovaný výstup z elektronické verze včetně všech povinných požadovaných příloh (podepsána statutárním zástupcem a parafována každá stránka žádosti). Elektronická verze je nezbytná pro další informace žadateli o stavu jeho žádosti. Případné pravopisné chyby, či jiné překlepy je možno upravit dodatečně na tištěnou verzi žádosti před jejím předložením Fondu.

Žádost musí být podána a zaregistrována před termínem zahájení realizace projektu. Oznámení zadávacího řízení musí proběhnout až po registraci žádosti s výjimkou žádostí zařazených do tzv. zásobníku projektů. O oznámení zadávacího řízení je žadatel o poskytnutí podpory povinen písemně informovat SFŽP ČR. Specifikace dalšího postupu konečného příjemce v oblasti zadávacího řízení bude obsahem pokynů uvedených na stránkách Fondu (<http://www.sfzp.cz>).

Struktura Žádosti

Formulář žádost bude generován prostřednictvím webových stránek Fondu a bude obsahovat zejména následující údaje:

- A. Identifikace operačního programu a výzvy – Záložka „Program“
- B. Základní identifikace projektu – Záložka „Projekt“
- C. Základní identifikace žadatele (subjektu) – Záložka „Žadatel“
- D. Současná a výhledová ekonomická situace žadatele – Záložka „Ekonomické údaje“
- E. Předpoklad financování a požadavek druhu a výše podpory – Záložka „Zdroje financování“
- F. Vliv na rovné příležitosti – Záložka „Vliv na rovné příležitosti“
- G. Vliv na životní prostředí – Záložka „Vliv na životní prostředí“
- H. Informační společnost – Záložka „Informační společnost“
- I. Publicita – Záložka „Publicita“
- J. Veřejná podpora – Záložka „Veřejná podpora“
- K. Způsob realizace – Záložka „Způsob realizace“
- L. Technická charakteristika projektu
- M. Přílohy – Záložka „Přílohy“.

Doklady, které budou požadovány jako přílohy k Formuláři žádosti pro vyhodnocení žádosti byly specifikovány výše.

Místo podávání žádosti o poskytnutí podpory:

Státní fond životního prostředí České Republiky

Oddělení příjmu žádostí, podatelna

Kaplanova 1931/1

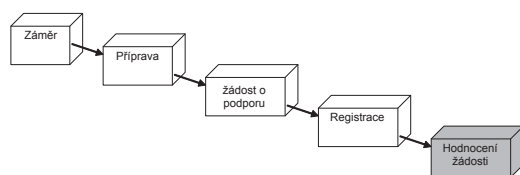
148 00 Praha 11

Tel.: 267 994 577

Závěr

Zjednodušeně jsou veřejné projekty jakékoli aktivity financované z veřejných prostředků. Projekt je pak jednorázový proces směřující k dosažení stanovených cílů. Během procesu přípravy a podání žádosti prochází projekt několika fázemi, jak je zřejmé z následujícího schématu:

Schéma projektových fází souvisejících s podáváním projektu:

Tento úvod k podávání projektů dává pouze stručný návod k tomu, co zohlednit při podávání žádosti o podporu z Operačního programu Životní prostředí.

Fáze přípravy a předkládání žádosti je jednou nejdůležitějších etap celého projektu a je rozhodující pro případný úspěch žádosti. Chyba vnesená do projektu v této fázi projektového cyklu bývá často velmi obtížně odstranitelná. Žádost o podporu pak neodpovídá skutečným potřebám, což se přenáší až do fáze realizace stavby, kdy se napravují nedostatky, ke kterým by nemuselo dojít.

SFŽP ČR upozorňuje na to, že často dochází k podcenění vlastní zodpovědnosti. Konečný příjemce často příliš spoléhá na svého smluvního partnera se kterým uzavřel smluvní vztah o inženýrské činnosti, resp. technické pomoci. a unikají mu podstatné skutečnosti.

Pro úspěšné podávání a hlavně získání podpory z OP ŽP je také důležité neopomenout následující rady, které jsou popsány v Manuálu základních chyb a omylů při podávání projektů, který vydal Státní fond životního prostředí ČR a je na stránkách Fondu (<http://www.sfzp.cz>):

- 1) Důkladně si prostudujte základní dokumenty, které definují podmínky pro získání podpory z evropských fondů i Státního fondu životního prostředí ČR (v definitivní podobě budou ke stažení na <http://www.sfzp.cz>, <http://www.env.cz>). Jedná se především o:
 - Programový dokument OP ŽP,
 - Implementační dokument OP ŽP,
 - Směrnice MŽP o předkládání žádostí včetně příloh.
- 2) Udělte si jasnou představu, jaký projekt chcete realizovat a srovnajte si projektový záměr. Základem je získat pro svůj záměr širokou podporu ve svém okolí a využít jejich pomoci při zpracování záměru.
- 3) Vyjasněte si, jakým způsobem chcete projekt realizovat, za použití jakých prostředků a s jakými partnery. Prostudujte si veškeré výše zmíněné dokumenty, kde jsou obsažena základní pravidla a podmínky celého operačního programu.
- 4) Po seznámení se s požadavky a nároky programu kladených na žadatele při zpracování projektu zvažte časové a odborné možnosti sebe a svého týmu.
- 5) V případě, že se rozhodnete nechat si zpracovat projektovou žádost či některou z povinných příloh externím komerčním zpracovatelem, doporučujeme si zjistit nabídky více zpracovatelů a prověřit si je na základě referencí okolí a míry spokojenosti s výsledkem jejich práce ze strany zadavatelů.
- 6) Při uzavírání smlouvy se zpracovatelem dbejte na všechny eventuální situace a podmínky, které smlouva stanovuje a předpokládá. Je nutné mít na paměti, že Vy jako zákazník, do značné míry ovlivňujete text samotné smlouvy, čímž nastavíte podmínky budoucí spolupráce se zpracovatelem. Především se zaměřte na podmínky odstoupení od smlouvy, lhůty splatnosti, sankce z prodlení při nesplnění termínu zpracování projektu a kvalitativní doložku. Nechte si předem také vyčíslit co možná nejpřesněji náklady na zpracování projektu a tuto cenovou kalkulaci se pokuste co nejpřesněji promítnout do textu smlouvy.
- 7) Je důležité být se zpracovatelem v neustálém kontaktu, nechte si předkládat průběžné výsledky a pokroky. Dbejte na to, aby byl především zachován původní záměr celého projektu a dosažené plánované cíle.
- 8) Neméně důležité je efektivní a správné rozvržení projektových etap z věcného i časového hlediska a zajištění nezbytných a věrohodných finančních prostředků. Je vhodné také si uvědomit možná rizika a případná riziková řešení (např. neobdržení bankovního úvěru).
- 9) Kvalitní, správné a aktuální informace Vám mohou zaručit lidé na oficiálních informačních místech. Pomocí konzultací s příslušnými pracovníky Státního fondu životního prostředí ČR předejdete zklamání a časové i finanční ztrátě v podobě projektu, který nesplňuje základní podmínky programu a nelze jej předložit v rámci konkrétní výzvy.
- 10) Nevěřte nikomu, kdo Vám slibuje jistotu získání dotace – systém výběru projektů spolufinancovaných z evropských fondů a Fondu je transparentní, hodnocení projektů probíhá podle předem daných kritérií, vše důsledně kontrolováno interními a externími audity, včetně auditů z Evropské komise.

Užitečné odkazy a informace pro žadatele

Evropské fondy

- Strukturální fondy – <http://www.strukturalni-fondy.cz/> – hlavní zdroj informací
- Hospodářská komora ČR – <http://www.komora.cz/eu/strukturalni-fond.html#esf>
- Ministerstvo pro místní rozvoj – <http://www.mmr.cz/cz/ei/funds/>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí – <http://www.mpsv.cz/scripts/clanek.asp?lg=1&id=1164>

Instituce EU

- Evropská komise – http://europa.eu.int/comm/index_en.htm
- Evropský parlament – http://www.europarl.eu.int/home/default_cs.htm
- Rada Evropské unie – <http://ue.eu.int/>
- Evropský soudní dvůr – <http://curia.eu.int/>
- Evropský účetní dvůr – <http://www.eca.eu.int/>
- Hospodářský a sociální výbor – <http://www.ces.eu.int/>
- Výbor regionů – <http://www.cor.eu.int/>
- Evropský ombudsman – <http://www.euro-ombudsman.eu.int/glance/cs/default.htm>

- Evropská centrální banka – <http://www.ecb.int/>
- Evropská investiční banka – <http://www.eib.eu.int/>
- Evropský statistický úřad – <http://europa.eu.int/comm/eurostat/>

Obecné informace o Evropské unii

- Oficiální server EU – <http://www.europa.eu.int/>
- Ministerstvo pro místní rozvoj – <http://www.mmr.cz/> – informace o regionální politice EU a strukturálních fondech, anglicko-český slovník s výrazy EU, informace o Phare 2003
- Oficiální server ministerstva zahraničních věcí – <http://euroskep.cz/> – základní informace o EU a o přípravě ČR na vstup do EU
- Delegace Evropské komise v ČR – <http://www.evropska-unie.cz/> – informace o projektech a programech, školení a semináře týkající se EU
- Úřad vlády ČR – <http://wtd.vlada.cz/vrk/eu.htm> – archiv dokumentů týkajících se vstupu ČR do EU
- Ministerstvo financí – www.mfcr.cz/index.php?r=81 – strategie přistoupení k Eurozóně
- Centrum pro regionální rozvoj – <http://www.crr.cz/> – regionální a národní rozvojové dokumenty, informace o RRA, Euroregionech, knihovna – www.crr/knihovna/index.html
- Časopis Integrace – <http://www.integrace.cz/> – aktuální informace o EU

Administrace a řízení projektů v OP ŽP

Petr Valdman¹³

Úvod

Operační program *Životní prostředí* (OP ŽP) vytváří rámec pro právu projektů, které mohou být spolufinancovány ze *strukturálních fondů* (SF) a *Fondu soudržnosti* (FS), jejichž globálním cílem je zlepšit stav jednotlivých složek životního prostředí a podpořit tak udržitelný rozvoj, dlouhodobou konkurenceschopnost a zaměstnanost v regionech v rámci cíle Konvergence politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.

Implementace programu

Řízení programu probíhá v několika rovinách. *Řídícím orgánem OP ŽP* je na základě usnesení vlády č. 175 ze dne 22. února 2006 *Ministerstvo životního prostředí* (MŽP). Řídící orgán je zodpovědný za provádění a realizaci celého operačního programu a deleguje výkony některých činností na *Státní fond životního prostředí ČR* (dále Fond nebo SFŽP ČR), který zajišťuje operativní provádění programu a vykonává činnosti Zprostředkujícího subjektu. Součástí řízení programu je *Rada OP ŽP – Řídící výbor*, který projednává zásadní otázky koncepce a realizace OP ŽP.

Pro potřeby schvalování kritérií pro výběr projektů, kontroly a monitorování je ustaven *Monitorovací výbor OP ŽP*, který též zprostředkovává vazbu na sociální partnery a orgány EU.

Platebním a certifikačním orgánem OP ŽP je *Ministerstvo financí*. Finanční kontrolu zajišťuje *Ministerstvo financí – Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu*, které je auditním orgánem, a útvary interního auditu a kontroly MŽP. Důležitou funkci v implementační struktuře budou plnit *Krajské pracovní skupiny*, které přispívají významným způsobem k implementaci vzhledem k jejich detailní znalosti priorit a potřeb na regionální úrovni.

Finanční řízení

Aplikace efektivního finančního mechanismu bude v rámci OP ŽP spočívat zejména v následujících bodech:

- pro SF a FS budou platit stejná pravidla implementace a metody finančních toků;
- časově méně náročný proces schvalování umožní zrychlení realizace a financování projektů – Evropská komise (EK) schvaluje pouze projekty s náklady nad 25 mil. EUR v případě životního prostředí;
- při finančním řízení alokovaných prostředků bude v období 2007–2010 aplikováno pravidlo N+3, poté pravidlo N+2 (tj. každý finanční závazek členské země přijatý vůči EK musí být splněn do tří/dvou let od přijetí tohoto závazku, v případě,

¹³ *Státní fond životního prostředí*, E-mail: petr.waldman@sfzp.cz

- že tak neučiní, může EK část závazku, který nebyl uhrazen platbou na účet, nebo na který neobdržela žádost o platbu, zrušit);
- d) pro FS je zrušena minimální hranice pro velikost projektu ve výši 10 mil. EUR;
 - e) EK v Nařízení pouze negativně vymezuje základní pravidla pro uznatelnost výdajů;
 - f) maximální míra spolufinancování bude stanovena na úrovni prioritní osy;
 - g) po 1. 1. 2007 funguje model finančních toků z fondů EU přes státní rozpočet.

Požadavky legislativy EU na systém a metodiku finančních toků z rozpočtu EU jsou definovány v Nařízeních EK. Příspěvek SF a FS je stanoven v Národním strategickém referenčním rámci jako víceletý závazek na programovací období 2007–2013. Metodiku finančních toků a kontroly SF a FS EU pro období 2007–2013 vypracovalo Ministerstvo financí, které spravuje prostředky poskytované EK na financování programů SF a FS. Veškeré platby z rozpočtu Evropské unie probíhají v eurech. Prostředky SF a FS jsou EK zasílány na účet *Platebního a certifikačního orgánu* (PCO). V rámci PCO metodicky řídí finanční prostředky SF a FS Oddělení metodiky finančního řízení a plateb, které rovněž realizuje převody prostředků SF a FS do státního rozpočtu. Systém finančních toků SF a FS je zajištěn prostřednictvím finančního toku přes státní rozpočet.

Aby bylo možné v průběhu let 2007–2013 v rámci OP ŽP vyčerpat z evropských fondů plánované prostředky, je nutné dodržet míru spolufinancování z národních zdrojů ČR na úrovni operačního programu.

Finanční prostředky pro spolufinancování projektů ze strany ČR budou zajištěny primárně z veřejných rozpočtů příjemců pomoci (obce, města), dále pak ze státního rozpočtu republiky a ze zdrojů SFŽP ČR. Zdrojem spolufinancování státu budou prostředky státního rozpočtu (kapitola 315 – MŽP) v celkové výši 1 % celkových veřejných zdrojů (tj. 58 mil. EUR) účelově určené ve střednědobém rozpočtovém výhledu a v ročních rozpočtech na spolufinancování programu OP ŽP. SFŽP ČR se bude podílet v celkové výši 4 % na celkových veřejných zdrojích (tj. 231 mil. EUR), a to v souladu se schváleným střednědobým rozpočtem SFŽP ČR. Pro zapojení soukromých zdrojů obchodních společností a ostatních právnických či fyzických osob platí pravidla přístupu do programu podle definice příjemce podpory v jednotlivých prioritních osách OP ŽP.

Administrace žádostí o podporu

Žádosti budou předkládány Fondu v rámci vyhlášených výzev k příjmu žádostí zveřejněných v tisku a na internetových stránkách MŽP a SFŽP ČR, v souladu se stanovenými požadavky na jejich formát a věcný obsah. Fond bude provádět posuzování žádostí o podporu ve 3 fázích:

- 1) posouzení formálních náležitostí (administrativní soulad) – posouzení formálních náležitostí představuje kontrolu projektu či žádosti z pohledu administrativního souladu, formy žádosti a formálních předpokladů, jedná se zejména o to, zda: žádost byla podána v předepsané formě, tištěná žádost je podepsaná žadatelem, v žádosti jsou vyplněny všechny předepsané a požadované údaje, jsou doloženy všechny povinné přílohy a je ověřen jejich obsah;
- 2) posouzení přijatelnosti projektu (kritéria přijatelnosti) – představuje hodnocení a kontrolu přijatelnosti projektu a žadatele s ohledem na základní podmínky programu, finanční a legislativní

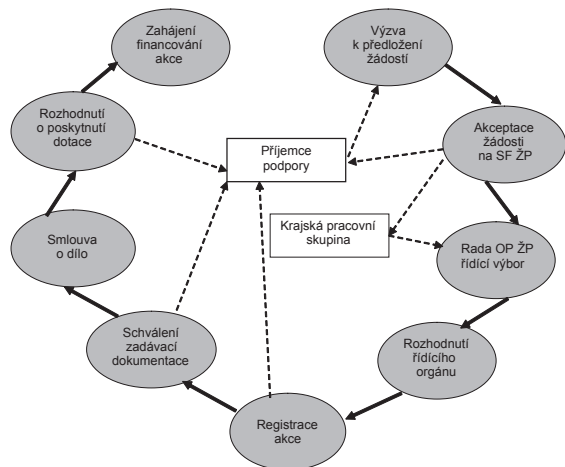
předpoklady, principy politiky EU, apod. Toto posouzení představuje podmínku nutnou, přičemž nesplnění kritérií přijatelnosti znamená vyloučení projektu z dalšího hodnocení. Posuzováno bude především, zda projekt bude realizován na území ČR, zda projekt je v souladu s příslušnou legislativou ČR a EU, zda žádost je v souladu s programem OP ŽP a příslušnými oblastmi podpory uvedenými v Implementačním dokumentu, a zda žadatel splňuje definici pro příjemce podpory uvedenou u příslušné oblasti/podoblasti podpory a zda žadateli nebyl na daný projekt přidělen finanční příspěvek z ostatních operačních programů a Iniciativ Společenství;

- 3) hodnocení a výběrová kritéria projektu – hodnocené žádosti, u nichž bude ověřeno, že splňují výše uvedená kritéria, tj. formální náležitosti a kritéria a přijatelnosti projektu, budou následně předmětem odborného posouzení z hlediska environmentálního, technického a ekonomického hodnocení dle stanovených kritérií pro výběr projektů. Všechna kritéria budou nastavena jako absolutní. Ve všech podkritériích specifických pro daný typ projektu budou stanoveny standardní hodnoty, přičemž výsledkem hodnocení bude porovnání této standardní hodnoty s hodnotou dosahovanou (předpokládanou) u dané žádosti.

Zároveň je přehled žádostí registrovaných na Fondu (splňujících formální náležitosti) zaslán k posouzení *Krajským pracovním skupinám*, které ve stanoveném termínu zašlou svá stanoviska k jednotlivým projektům k jejich dalšímu hodnocení. Návrhy hodnocených projektů jsou dále předloženy *Radě OP ŽP – Řídícímu výboru*, který ověří podle výběrových kritérií hodnocení SFŽP ČR, navrhne MŽP příslušné doporučení k dalšímu postupu. Rozhodnutí MŽP jsou dále prezentována příjemcům podpory prostřednictvím SFŽP ČR.

Žádosti na „*Velké projekty*“, tj. projekty v oblasti životního prostředí, jejichž celkové náklady přesahují částku 25 mil. EUR (čl. 39 Nařízení 1083/2006/ES, který definuje možnost financovat velký projekt jako výdaje určené k dosažení nedělitelného úkolu), jsou předkládány kontinuálně na SFŽP ČR. Vzhledem k tomu, že velké projekty jsou schvalovány EK, je proces administrace žádosti odlišný oproti ostatním projektům menšího rozsahu. SFŽP ČR zkontroluje formální náležitosti a dodržení kritérií přijatelnosti předložených žádostí a následně provede primární hodnocení, zvláště z hlediska technického, environmentálního a ekonomického. Návrhy hodnocených projektů jsou dále předloženy *Radě OP ŽP – Řídícímu výboru*, který ověří podle výběrových kritérií hodnocení SFŽP ČR a navrhne MŽP příslušné doporučení k dalšímu postupu. MŽP předloží vybrané projekty EK k posouzení a ke schválení. V souvislosti s předložením projektu je MŽP povinno poskytnout EK informace v souladu s čl. 39 Nařízení. MŽP může v souladu s čl. 35 Nařízení požádat EK o poskytnutí pomoci na přípravu těchto projektů ze zdrojů Evropské investiční banky (EIB) a Evropského investičního fondu (EIF), Iniciativy JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions), který má charakter technické pomoci v oblasti spolupráce mezi DG Regio, EIB a EBRD a představuje další zdroj technické asistence pro členský stát a DG Regio. EK může v souladu s čl. 26, odst. 3 Nařízení před přijetím konečného rozhodnutí konzultovat tyto projekty s EIB a EIF a pokud to bude považovat za nutné, může pro zhodnocení velkých projektů zároveň požádat EIB o prověření technické kvality a ekonomické a finanční životaschopnosti těchto projektů. EK po konzultaci s členským státem přijme rozhodnutí týkající se úrovně výdajů zaručující zásady adicionality podle čl. 13 Nařízení a opatření navržených pro posílení výkonné správy podle čl. 25, odst. 4 písm. e) bodu i) Nařízení, EK v souladu s čl. 40 Nařízení projekt zhodnotí a přijme rozhodnutí do 3 měsíců po jeho předložení členským státem. Rozhodnutí MŽP a EK jsou dále prezentována žadatelům o podporu prostřednictvím Fondu.

Schéma administrace žádosti o podporu:

Realizace schválených projektů

Při implementaci OP ŽP se bude plně respektovat platná národní legislativa harmonizovaná v oblasti zadávání veřejných zakázek s předpisy EU. Jedná se zejména o zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon komplexně upravuje oblast veřejného zadávání zakázek v ČR, a to zejména v návaznosti na nové předpisy práva ES v této oblasti. Provést výběr dodavatele na všechny z prostředků EU podporované činnosti (příprava projektu, zadávací dokumentace, technický dozor, vlastní investice – stavba, dodávka) v souladu s tímto zákonem je základní povinností příjemce podpory. Příjemce podpory je povinen postupovat podle Metodiky zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a Metodiky zadávání zakázek financovaných ze zdrojů EU, která je příjemcům podpory k dispozici na internetových stránkách SFŽP ČR. V případě zadávacího řízení na přípravu projektu – zpracování žádosti o podporu dle pravidel způsobilých výdajů (finanční analýza, dokumentace pro územní řízení, stavební povolení, zadávací řízení) je provedené zadávací řízení zkontrolováno SFŽP ČR ex-post, před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Zadávací řízení na vlastní investici projektu bude kontrolováno průběžně, výjimkou je podpora projektů menšího rozsahu (včetně podpory fyzickým osobám), kde bude kontrola probíhat ex-post. Příjemce podpory bude na SFŽP ČR předkládat zadávací dokumentaci a návrh oznámení o zakázce ke kontrole, bude provedena kontrola zejména s důrazem na dodržení zásad transparentnosti a nediskriminace. Teprve po schválení bude moci být zahájeno zadávací řízení, v jeho průběhu bude SFŽP ČR dohlížet mj. na jednání hodnotící komise. Příjemce podpory doručí po rozhodnutí o přidělení zakázky a před uzavřením smlouvy o dílo s uchazečem na SFŽP ČR ke kontrole všechny nezbytné doklady o proběhlém zadávacím řízení. Při podezření na porušení zákona o veřejných zakázkách bude o stanovisko požádán orgán dohledu – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Potvrzené porušení zákona o veřejných zakázkách může znamenat neposkytnutí podpory na realizaci vybraného projektu.

Po uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem, po doložení všech relevantních podkladů (stavební povolení, finanční harmonogram, doložení vlastních zdrojů) bude vydáno **Rozhodnutí o poskytnutí dotace**, které bude obsahovat zejména:

1. vymezení účelu ve struktuře: prioritní osa, projekt (podrobný popis uvádí technická a finanční příloha);

2. harmonogram plnění (datum zahájení a ukončení projektu a způsob změn harmonogramu plnění);
 3. definici způsobilých výdajů (zásady, vyčíslení předpokládaných příjmů apod.);
 4. výši prostředků z rozpočtu EU (výši dotace poskytované ze SR na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky z rozpočtu EU);
 5. platební podmínky (způsob a harmonogram proplacení prostředků z rozpočtu EU);
 6. podmínku pro příjemce podpory, že se podrobí kontrolám ze strany Evropského účetního dvora, Evropské komise, NKÚ, AO, UFO, PCO, MŽP a SFŽP ČR, popř. jimi určených zmocněnců a dalších kontrolních orgánů dle předpisů ČR a předpisů ES, a že jim poskytne veškerou dokumentaci vztahující se k projektu;
 7. stanovení povinnosti příjemce vést účetnictví v souladu s Metodikou finančních toků, aby bylo možno vykázat zaúčtování účetních případů související s jednotlivými projekty, resp. stanovení povinnosti příjemce vést daňovou evidenci rozšířenou o dodatečné požadavky. Příjemce podpory musí být schopen průkazně vše dokladovat dle relevantních předpisů ES při následných kontrolách a auditech;
 8. způsob monitorování (vzájemné informování, archivace dokumentů, způsob provádění kontrol apod.);
 9. podmínky pro pozastavení plateb, popř. zpětný odvod prostředků, jsou-li porušeny podmínky rozhodnutí;
 10. ustanovení týkající se požadavků na publicitu a pravidla hospodářské soutěže a pravidla zadávání veřejných zakázek (dodržování předpisů pro regulérnost veřejné podpory, ochranu životního prostředí, rovnost žen a mužů apod.);
 11. finanční a technickou přílohu (podrobný popis projektu, odhady výdajů, odhad plánovaných příjmů z výsledků projektu, stanovení monitorovacích ukazatelů apod.);
 12. uložení povinnosti příjemci uchovávat doklady po dobu stanovenou předpisy ES a ČR;
 13. povinnost příjemce podpory informovat poskytovatele dotace o skutečnostech majících vliv na realizaci projektu;
 14. povinnost příjemce podpory akceptovat využívání údajů v informačních systémech pro účely administrace prostředků z rozpočtu EU;
 15. podmínky, které je nutné dodržet po stanovenou dobu od poskytnutí dotace (např. zachování výsledků projektu);
 16. omezení převoditelnosti výsledku projektu, omezení možnosti zřídit k výsledku projektu zástavní právo a povinné pojištění projektu, popř. stanovit podmínky péče o majetek pořízený z dotace a jeho využití;
 17. číslo projektu, pod kterým je tento projekt evidován v MSC2007.
- Zároveň bude uzavřena smlouva o poskytnutí podpory na prostředky SFŽP ČR, bude moci být zahájena realizace projektu a jeho financování. Realizace ex-ante plateb příjemcům podpory bude probíhat průběžně a parciálně podle procentuálního podílu přiznané podpory z evropských fondů prostřednictvím finančních toků přes státní rozpočet. Jednotlivé žádosti o platbu bude příjemce podpory podávat elektronicky přes komunikační prostředí Bene-fill, z něhož bude zároveň vygenerována i tištěná podoba žádosti o platbu, která bude odeslána na SFŽP ČR se všemi povinnými přílohami (faktury, soupisy provedených prací). V rámci průběžné administrace žádostí o proplacení výdajů projektu předkládá příjemce podpory faktury neuhrazené, a to ke kontrole jejich věcné, finanční a formální správnosti. SFŽP ČR na základě prověření věcné, finanční a formální správnosti dané fakturace poskytne současně podíl podpor (ERDF / FS, SFŽP, SR-MŽP) na bankovní účet příjemce podpory do 30 pracovních dnů

od podání žádosti o platbu, příjemce podpory poté poskytne SFŽP ČR bankovní výpisy dokládající kompletní úhradu dané fakturace do datavatel jak z prostředků podpory, tak i podíl vlastních zdrojů.

Projekt menšího rozsahu se pro účely OP ŽP definuje rozsahem maximálních celkových uznatelných nákladů projektu z veřejných a soukromých zdrojů a dobou realizace, a zároveň sem patří všechny projekty, kde příjemcem podpory je fyzická osoba. Uvolnění podpory na bankovní účet příjemce podpory provede SFŽP ČR jednorázově po dokončení realizace projektu na základě prověření věcné, finanční a formální správnosti celkové fakturace.

Kontrola fyzické realizace projektu se uskutečňuje podle čl. 4 Nařízení Komise (ES) 438/2001. MŽP má v rámci své odpovědnosti za provádění kontrol fyzické realizace projektů právo se účastnit neplánovaných mimořádných kontrol na místě realizace projektu. SFŽP ČR má právo po předběžném oznámení příjemci podpory kdykoliv navštívit místo realizace projektu.

Úkolem kontrol prováděných SFŽP ČR je zajistit, aby v rámci projektů, na které je poskytována podpora, byly hospodárně a efektivně využívány poskytnuté finanční prostředky. Zejména aby docházelo k jejich účelovému vynakládání v souladu s vydaným Rozhodnutím o poskytnutí dotace. Kontrola SFŽP ČR je prováděna u všech projektů podle „Plánu kontrol“, a to na základě předem stanovených postupů. Kontrola se zaměřuje zejména na dodržování harmonogramu realizace projektu jako celku i dílčích výstupů, které příjemce podpory uvedl v podkladech pro vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace, dodržování podmínek spolufinancování, dosažení přínosů a dalších indikátorů uvedených v Rozhodnutí o poskytnutí dotace a smlouvě o poskytnutí podpory na prostředky SFŽP ČR. Zároveň SFŽP ČR prověřuje u příjemce podpory dodržování platných zákonů, jmenovitě zákonů č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění. Předmětem kontroly je dále financování a vedení účetnictví se zaměřením zejména na kontrolu správnosti účtování o podpoře a projektu v souladu s Rozhodnutím o poskytnutí dotace a smlouvou o poskytnutí podpory na prostředky SFŽP ČR. Kontrola skutečného stavu fyzické realizace projektu v porovnání s časovým plánem realizace probíhá na základě ověření, zda stav realizace předpokládaný k datu kontroly odpovídá skutečnému stavu realizace projektu. Zdroje informací jsou zejména stavební deník, dodavatelské faktury, vizuální kontrola, dílčí předávací protokoly. Dalším druhem kontroly je kontrola dodržování národních předpisů a předpisů Společenství, kde se kontroluje zejména: existence dodavatelských smluv a splnění předpisů při zadávání veřejných zakázek (před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace); zajištění archivace originálních dokumentů; existující kopie pravidelných hlášení o postupu projektu; postupy měření, nebo jiného zjišťování hodnot ukazatelů (indikátorů); splnění předpisů o propagaci a publicitě.

Výsledkem kontroly na místě je *Kontrolní protokol*, který zpracovává příslušný pracovník SFŽP ČR. Příjemce podpory má tento protokol k dispozici a je povinen ho uchovávat jako součást projektové složky v rámci archivace nezbytných dokladů. V případě zjištění odstranitelných nedostatků kontrolující osoba osobně upozorní příjemce podpory a stanoví dle uvážení a konkrétního případu termín jejich odstranění a další termín následné kontroly. Tyto údaje jsou zaznamenány do výše zmíněného Kontrolního protokolu.

Žadatel, budoucí příjemce podpory, musí pro předkládaný projekt v žádosti kvantifikovat konečné hodnoty ukazatelů, monitorovacích indikátorů, jejichž naplnění je vyžadováno pro konkrétní Oblast podpory a Prioritní osu dle Implementačního dokumentu OP ŽP.

Příjemce podpory je povinen navíc definovat a kvantifikovat doplňující ukazatele s ohledem na specifika projektu. Jednou z povinností příjemce podpory je povinné dokládání plnění monitorovacích uka-

zatelů v průběhu realizace i po skončení realizace projektu. Příjemce podpory v souvislosti s povinnostmi v oblasti monitoringu předkládá přes prostředí Bene-fill průběžné monitorovací zprávy včetně závěrečné monitorovací zprávy o projektu na SFŽP ČR.

V termínu stanoveném v Rozhodnutí o poskytnutí dotace je příjemce podpory povinen předložit SFŽP ČR podklady k závěrečnému vyhodnocení. Tyto podklady musí obsahovat: řádně vyplněný Formulář závěrečného vyhodnocení projektu; u stavebních projektů kolaudační rozhodnutí; protokol o předání a převzetí dokončené stavby; další doplňující doklady vyplývající z *Rozhodnutí o poskytnutí dotace*. V rámci procesu závěrečného vyhodnocení může SFŽP ČR vydat závazné pokyny (či požádat o informace), které mohou jeho obsah blíže specifikovat či rozšířit. Příjemce podpory je povinen tyto pokyny (žádost o informace) bez zbytečného odkladu, případně ve stanovené lhůtě splnit. Předložené podklady k závěrečnému vyhodnocení projektu jsou přezkontrolovány z hlediska úplnosti, v případě nedostatků je příjemce podpory vyzván k jejich doplnění. Na základě předložených podkladů je posuzováno splnění stanovených cílů a realizace projektu, dodržení podmínek Rozhodnutí o poskytnutí dotace a smlouvy o poskytnutí podpory na prostředky SFŽP ČR, dodržení stanovených termínů a splnění požadovaného účelu projektu. Jednou z povinností příjemce podpory je také zajištění udržitelnosti projektu. Příjemce podpory je tak povinen zachovat efekty projektu v nezměněné podobě po dobu stanovenou v příslušném Rozhodnutí o poskytnutí dotace, případně smlouvě o poskytnutí podpory na prostředky SFŽP ČR. Příjemce podpory je zejména povinen:

- plně a prokazatelně splnit účel projektu, na který jsou finanční prostředky poskytovány, a to v rozsahu schváleného projektu a zachovat výsledky realizace projektu po stanovenou dobu;
- naplnit monitorovací ukazatele uvedené v Rozhodnutí o poskytnutí dotace a uchovat je po stanovenou dobu.

Další informace o administraci projektů

Mezi základní dokumenty pro administraci programu patří zejména: vládou ČR a EK schválený dokument *OP ŽP, Implementační dokument OP ŽP, Pokyny pro žadatele – Směrnice MŽP pro předkládání žádostí a o poskytování finančních prostředků pro projekty z OP ŽP včetně příloh*. Je nezbytné zmínit i vytvořený informační systém (IS), který se skládá z IS na úrovni příjemce podpory Bene-fill – komunikační prostředí na webovém rozhraní sloužící k elektronickému podání žádosti, bude sloužit i k zaslání dalších podkladů pro administraci projektu, přes toto prostředí bude příjemce podpory podávat žádosti o platbu i pravidelné monitorovací zprávy, dále IS na úrovni *Zprostředkujícího subjektu – SFZP Central*, který zajišťuje výkonné činnosti přípravy a řízení, tzn. evidenci projektů, monitorování a hodnocení z fyzického i finančního hlediska na úrovni projektu, reportování a uvolňování finančních prostředků. IS je vytvořen z důvodu zabezpečení monitorování programu EK, přenos dat probíhá přes *Bene-fill – SFZP Central – MSC2007* (centrální monitorovací systém, jehož úlohou je zajištění monitorování, plánování, postupu a vyhodnocování operačního programu jak z pohledu věcného, tak i finančního monitoringu).

Objem finančních prostředků ze zdrojů EU v období 2007–2013 dává jedinečnou šanci ke zlepšení životního prostředí v ČR. Na internetových stránkách SFŽP ČR (<http://www.sfzp.cz>) jsou zveřejňovány aktuální informace spolu s nezbytnými dokumenty, včetně kontaktních údajů na odborné pracovníky SFŽP ČR, kteří poskytují potenciálním žadatelům a budoucím příjemcům podpory základní poradenství ve všech oblastech implementace OP ŽP.

FINANCOVÁNÍ VODOHOSPODÁŘSKÝCH PROJEKTŮ V PŮSOBNOSTI MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Úvodní slovo ministra zemědělství Ing. Petra Gandaloviče

Sekce vodního hospodářství představuje ústřední vodoprávní úřad v rámci sdílených kompetencí ve vodním hospodářství České republiky. Ministerstvo zemědělství (Mze) vykonává funkci zakladatele a zřizovatele nejvýznamnějších správců vodních toků (s.p. Povodí, Zemědělské vodohospodářské správy, Lesů ČR, s.p.), kteří pečují o 95% délky vodních toků v ČR – tedy o cca 72 tisíc km koryt vodních toků.

Ministerstvo spravuje několik programů pro národní dotační podpory na odkanalizování a čištění odpadních vod, rozvoje vodovodů a také péče o zkvalitnění ochrany proti negativním účinkům vod.

Programy se řídí dokumentacemi odsouhlasenými vládou ČR a Ministerstvem financí a současně jsou přílohou zákona č. 622/2006 Sb., o státním rozpočtu, „Závazná pravidla poskytování finančních

prostředků v oblasti vod v r. 2007 a způsobu kontroly jejich užití“. Jsou také dostupné na webových stránkách Ministerstva zemědělství (<http://www.mze.cz>).

Sekce vodního hospodářství Mze současně rozvíjí významný Informační systém veřejné správy, který propojí informační systémy jednotlivých správců vodních toků. Jeho součástí jsou mj. informace o průtocích na vodních tocích. Ty plní významnou funkci zejména v době povodní a jsou velmi oceňovány širokou veřejností nejen v ČR, ale i v sousedních státech. Informace jsou totiž předávány v 6 jazycích a údaje jsou aktualizovány v intervalech po jedné hodině.

Sekce také zajišťuje výkladové komise k zákonu o vodách a k zákonu o vodovodech a kanalizacích, které jsou v gesci Ministerstva zemědělství, což nabízí veřejné správě i laické veřejnosti možnost dotazů v případě nejasností s výkladem zákonů.

V následujícím přehledu jsou základní charakteristiky výše zmíněných programů podrobněji prezentované v rámci doprovodného programu Ekologických veletrhů Brno 2007.

Programy protipovodňových opatření včetně zapojení rybníků a jejich soustav

Ing. Jiří Vaníček¹⁴

Úvod

Sekce vodního hospodářství Ministerstva zemědělství připravila podle zadání vlády dva protipovodňové programy na léta 2007 až 2012: **Program 129 130 – „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží“** a **Program 129 130 – „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží, o celkovém objemu státních prostředků 14,2 mld. Kč.**

Program 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“

Žadatelé o podporu jsou správci vodních toků. Program vnášejí institut navrhovatele protipovodňového opatření, jimiž jsou zejména budoucí chráněné obce a města.

Tento investiční program zahrnuje čtyři podprogramy: *Podpora protipovodňových opatření s retencí, Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků, Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl, Podpora vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů.*

Stát na tento program pro léta 2007–2012 vyčlenil 10 mld. Kč.

Předkládání žádostí se řídí *Závaznými pravidly poskytování finančních prostředků v oblasti vod a způsobu kontroly jejich užití*, která jsou v roce 2007 přílohou č. 11 k zákonu č. 622/2006 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2007. Navrhovatelé opatření mají letos dva termíny pro předložení návrhu protipovodňových opatření k posouzení (od 1. 2. do 30. 3. a od 1. 10. do 30. 11.) a žadatelé o podporu mají rovněž dva termíny pro předložení žádostí (do 30. 3. a do 30. 11.).

Podacím místem je *odbor programového financování ve vodním hospodářství* Ministerstva zemědělství.

¹⁴ Ministerstvo zemědělství, E-mail: Jiri.Vanicek@mze.cz

Předložené návrhy protipovodňových opatření jsou posouzeny *strategickým expertem programu*, akce jsou seřazeny v pořadí dle schválené metodiky a ustavená *meziresortní komise rozhodne o doporučení k realizaci dle jejich efektivity a dle dostupných finančních prostředků*. Realizaci zabezpečí správce vodního toku. Je-li návrh odlišný od žadatele, měl by zajistit minimálně 5% nákladů na realizaci akce vyžadovaných dokumentací programu.

Je-li správcem vodního toku obec, je žadatelem tato obec.

Každou akci dále pro potřeby Evropské investiční banky, která poskytl na tento program České republiky úvěr, předem *prověří environmentální expert programu* z hlediska jejího dopadu na životní prostředí.

Program 129 130 „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží“

Žadatelé o podporu jsou subjekty podnikající v rybářství – fyzické osoby, rybářské firmy, Školní rybářství Protivín, Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický ve Vodňanech a organizační jednotky Českého rybářského svazu a Moravského rybářského svazu.

V tomto programu je možné *opravovat a rekonstruovat rybníky bez ohledu na jejich rozlohu, a dále odbahnět rybníky o katastrální výměře 1 až 30 ha, u kterých vrstva sedimentu převyšuje průměrnou výšku 40 cm*.

Nově tento program umožňuje podporovat *výstavbu rybníků nebo jejich soustav, jejichž hlavním účelem bude ochrana před povodněmi a suchem*. Tyto nové vodní nádrže budou každoročně v období od 15. listopadu do 31. března vypuštěny a budou sloužit jako suché nádrže s částečným stálým nadřazením do 35% z celkového prostoru nádrže nebo nově vybudované soustavy nádrží. Po každé akci musí bezpečnostní přelivy a bezpečnostní zařízení rybníka nebo vodní nádrže bezpečně převést průtok odpovídající Q_{100} .

Předkládání žádosti se řídí *Závaznými pravidly poskytování finančních prostředků v oblasti vod a způsobu kontroly jejich užití*, která jsou v roce 2007 přílohou č. 11 k zákonu č. 622/2006 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2007. Každoročně je vypisován termín pro předkládání žádostí do konce měsíce března s tím, že *podací místem je příslušný odbor Zemědělské agentury a pozemkového úřadu*.

Předložené žádosti jsou posouzeny *strategickým expertem programu*, akce jsou seřazeny v pořadí dle schválené metodiky a ustavená *meziresortní komise rozhodne o doporučení k realizaci dle jejich efektu v ochraně před povodněmi, a dále v ochraně proti suchu, a dle dostupných finančních prostředků*.

Dotace budou poskytovány do výše 80%, u odbahnění do 210 Kč na m³ bahna.

Každou akci dále pro potřeby Evropské investiční banky, která poskytla na tento program České republiky úvěr, předem *prověří environmentální expert programu* z hlediska jejího dopadu na životní prostředí.

Programy financování vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací

Ing. Aleš Kendík¹⁵

Úvod

V současné době má *Odbor vodovodů a kanalizací* Ministerstva zemědělství připraven investiční **Program 229 310 – „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací“**, který se dělí na dva podprogramy:

Podprogram 229 312 – podpora výstavby vodovodů a souvisejících objektů

Podprogram 229 313 – podpora výstavby kanalizací a ČOV.

Žadatelé:

Možní žadatelé – příjemci podpor z Programu 229 310 (vodovody a kanalizace) mohou být:

- města a obce;
- svazky měst a obcí v případě, že budou ručit za své závazky svým majetkem, případně dostatečně stabilními finančními

zdroji nebo, neplatí-li předchozí podmínka, města a obce, které jsou členy svazku, ručí za závazky svazku;

- vlastnické nebo smíšené vodohospodářské a.s. s více než 2/3 většinou kapitálové účasti měst a obcí.

Předměty podpory:

Předmět podpory Programu 229 310 – **podprogram 229 312** je:

- výstavba veřejných vodovodů a souvisejících vodárenských objektů;
- výstavba a rekonstrukce vedoucí ke zkvalitnění technologie úpravy vody, její akumulace a čerpání s cílem zlepšení jakosti pitné vody.

Předmět podpory Programu 229 310 – **podprogram 229 313** je:

¹⁵ Ministerstvo zemědělství, e-mail: Ales.Kendik@mze.cz

- výstavba, dostavba, rekonstrukce a intenzifikace čistíren odpadních vod (ČOV) v aglomeracích větších než 2 000 e.o., kde po realizaci budou splněny ukazatele jakosti vypuštěné vyčištěné vody stanovené příslušným vodoprávním úřadem;
- výstavba hlavních kanalizačních sběračů, kanalizační sítě a souvisejících objektů spojených s výstavbou ČOV podle předchozího bodu;
- dostavba kanalizačních systémů a souvisejících objektů (vyjma ČOV) minimálně pro 200 e.o. ve městech a obcích za předpokladu, že odpadní vody budou odváděny a následně čištěny na již existující a kapacitně vyhovující ČOV;
- zajištění přiměřeného čištění městských odpadních vod vstupujících do existujících sběrných kanalizačních systémů v aglomeracích menších než 2 000 e.o., kde dochází k vypouštění odpadních vod bez předchozího čištění.

Předmětem podpory nejsou:

Rekonstrukce vodovodů, zainvestování pozemků (týká se jak vodovodů tak kanalizace), výměna azbestocementového vodovodního potrubí, rekonstrukce stávající kanalizace, kanalizační přípojky, dešťová kanalizace.

Postup žadatelů při podávání žádosti v rámci programu 229 310

Žádost se podává ve smyslu platných *Pravidel MZe* (dále jen *Pravidla*), které jsou k dispozici na internetových stránkách Ministerstva zemědělství (<http://www.mze.cz>) nebo na každé *Zemědělské agentuře Ministerstva zemědělství* (dále jen ZA MZe). Všechny náležitosti jsou uvedeny v příloze č. 1 *Pravidel*.

Takto vyplněná žádost se podává na místně příslušnou ZA MZe, která po vstupní kontrole zašle žádost Odboru vodovodů a kanalizací Ministerstva zemědělství (dále jen OVK). OVK provede závěrečnou kontrolu, zejména z hlediska věcné správnosti a z hlediska ekonomické efektivity jednotlivé stavby.

Termín pro podávání žádostí je průběžný s tím, že jednou ročně (zpravidla v první čtvrtině roku) probíhají jednání s příslušnými krajskými úřady z hlediska regionálních priorit a potřeb a dále s ohledem na finanční možnosti programu v aktuálním roce, je rozhodnuto o seznamu staveb, které jsou určeny v daném roce k zahájení. Tito žadatelé jsou vyzváni k dalšímu doplnění žádosti ve smyslu Pravidel. Po doplnění žádosti je v mezirezortní komisi rozhodnuto a výši dotace a je vydáno rozhodnutí o účasti státního rozpočtu.

Podpora vodního hospodářství z programu Rozvoje venkova

Ing. Jiří Vaníček

Úvod

V současné době je připravován Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013.

V *Operačním programu „Rozvoj venkova“* v podopatření I.1.1. **Modernizace zemědělských podniků** jsou zahrnuty mimo jiné i investice do techniky a technologie pro rostlinou výrobu, včetně pořízení a obnovy závlahových zařízení a investice do techniky pro tvorbu a údržbu krajiny.

Žadatelé:

Příjemci podpory mohou být:

- zemědělský podnikatel, který provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost;
- podnikatelský subjekt, z převážné většiny vlastněn zemědělskými prvovýrobci a předmětem činnosti je poskytovat práce, výkony služby, související výhradně se zemědělskou výrobou;
- mladý zemědělec do 40 let.

Výše podpory:

- investiční, výše podpory 40 % až 60 % způsobilých výdajů, jeden projekt od 100 tis. Kč do 30 mil. Kč, max. podpora na jednoho příjemce za období 2007–2013 je 90 mil. Kč, z veřejných zdrojů 75 % EU a 25 % ČR.
- Závlah se bude týkat převážně výše podpory 40% způsobilých výdajů.

Způsob financování:

V rámci operačního programu „Rozvoj venkova“ bude dále možno v **podopatření III. 2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic** financovat *výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací v obcích do 2000 obyvatel a revitalizace drobných vodních toků v obci.*

Základním finančním zdrojem je *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova* a částečně také *národní veřejné zdroje*. V tuto chvíli se předpokládá, že *absolutní roční alokace by byla ve výši cca 620 mil. Kč*. Žadatelé mohou být zejména obce, města, případně jejich svazky.

Příjem žádostí do tohoto dotačního titulu bude prováděn na základě jednotlivých výzev. Schválení programového dokumentu Evropskou komisí se předpokládá do konce poloviny tohoto roku a následně bude zveřejněna první výzva k podání žádostí.

FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A PORADENSKÉ SLUŽBY FINANČNÍCH ÚSTAVŮ

Financování projektů z fondů EU v ČSOB

Bedřich Štögl¹⁶

Fondy EU jsou jedním z hlavních nástrojů strukturální politiky a Česká republika získává možnost čerpat z těchto fondů v období 2007–2013 prostředky v celkovém objemu 26,7 miliard eur.

Městům, obcím, jimi zřízeným příspěvkovým organizacím, svazkům obcí a všem dalším subjektům veřejného sektoru se tím nabízí široké spektrum příležitostí získat finanční podporu pro realizaci jejich investičních záměrů a rozvojových programů.

Orientovat se správně a rychle v celém rozsahu operačních programů a jednotlivých opatření však není vždy jednoduché, a proto Československá obchodní banka (ČSOB) přichází s nabídkou finančních i poradenských služeb, které pomohou komunálnímu sektoru zrealizovat projekty a zapojit do nich dotační prostředky z evropských fondů a státu. Podstatou nabídky ČSOB je individuální přístup k řešení každého případu, jehož výsledkem je potom optimální složení finančních prostředků potřebných k financování předmětného projektu z hlediska času, objemu i ceny.

Přitom je možno využít bohatých zkušeností ČSOB, které získala při předfinancování dotací a spolufinancování a realizaci stovek projektů podporovaných z fondů EU po vstupu ČR do EU v období let 2004–2006.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ

ČSOB má pro komunální sektor připravenou celou sadu finančních úvěrových produktů, které jim umožní získat potřebné prostředky na spolufinancování projektu či předfinancování dotace (pokud klient dotaci nezískává průběžně).

Závazný úvěrový příslib je dokladem prokazujícím zajištění financování daného projektu při žádosti o dotaci z fondů EU.

Úvěr na předfinancování dotace a spolufinancování projektu představuje financování určené na úhradu uznatelných nákladů, které budou následně spláceny z dotací z fondů EU nebo státního rozpočtu a zároveň také prostředky na úhradu těch nákladů

projektu, které nejsou pokryty ani dotací, ani vlastními zdroji klienta.

PORADENSKÉ SLUŽBY ČSOB

ČSOB EU Centrum poskytuje obcím a městům komplexní poradenství a veškeré další činnosti související s celkovou přípravou a realizací dotovaných projektů.

V první fázi, tj. již při přípravě investičních projektů do dotačních programů poskytuje ČSOB zdarma **Dotační audit**. Tato služba spočívá v bezplatném předběžném posouzení plánovaného projektu z hlediska možností využití dotace ze Strukturálních fondů EU, národních programů, Finančního mechanismu EHP a Norského království a komunitárních programů EU. V rámci analýzy se porovnává několik desítek dotačních titulů.

Municipalitám (obcím a městům), jejichž investiční projekt se v Dotačním auditu ukázal jako vhodný k přidělení dotace z fondů EU či jiného programu, nabízí ČSOB v další části procesu **zpracování žádosti o dotaci**. Ve většině případů je žádost zpracována ČSOB pouze na bázi provize splatné v případě schválení požadované dotace. Žádosti o dotaci jsou připravovány ve spolupráci s vybranými externími projektovými kancelářemi a zahrnují komplexní přípravu projektu a podání žádosti (včetně všech povinných příloh) příslušné implementační agentuře.

V závěrečné fázi, pro vlastní realizaci dotovaných projektů, poskytuje ČSOB klientům komunálního sektoru **Dotační management**, který spočívá v zajištění poradenských a asistenčních služeb v průběhu realizace dotovaného projektu. Při realizaci projektu, na který je schválena dotace, je příjemce dotace povinen plnit celou řadu administrativních a procedurálních podmínek a závazných indikátorů projektu stanovených poskytovatelem dotace. Cílem této komplexní služby ČSOB je zajistit, aby příslibená dotace byla v celé výši vyplacena na účet klienta a minimalizovat tak riziko její redukce či nevyplacení. Tuto službu pro klienty ČSOB zajišťují externí smluvní projektové kanceláře.

Více informací lze získat na webu <http://www.csob.cz/fondeu>.

¹⁶ Československá obchodní banka, E-mail: bstogl@csob.cz

EU Program region – program financování komunálních projektů podporovaných z fondů EU

Milan Pluta¹⁷

V souvislosti s členstvím v Evropské unii má Česká republika možnost se podílet na strukturální politice, která má za úkol snižovat disparity v ekonomickém vývoji a přispívat k hospodářskému růstu méně vyspělých členských států EU. Na základě této skutečnosti připravila Česká spořitelna, a.s. **EU Program Region**, který je určen pro financování komunálních projektů podporovaných z fondů EU. Jedná se o soubor několika produktů, programů a služeb České spořitelny, které mohou jednotliví žadatelé o dotace z EU využít k realizaci svých projektových záměrů.

Finanční skupina České spořitelny, a.s. nabízí komplexní služby při realizaci projektů v celém jeho životním cyklu. Z nabízených služeb si klient vybere kombinaci dle vlastních potřeb. Česká spořitelna, a.s. je připravena řešit individuální a specifické požadavky svých klientů.

Výhodou pro klienta je zabezpečení realizace projektu z jednoho místa, termínové a věcné provázání jednotlivých etap a zrychlení přípravy a samotné realizace projektu.

PORADENSTVÍ

Finanční poradenství při rozhodování o základních parametrech projektu zejména z hlediska financování výstavby a následného provozu realizovaného projektu:

- Struktura financování a její optimalizace.
- Základní propočet finančních toků.
- Vliv realizace a provozu na rozpočet obce, města, kraje.
- Příprava podkladů pro rozhodování zastupitelstva (návrh variant řešení a jejich analýza).

Organizační poradenství v realizaci projektu:

- Podmínky pro poskytnutí dotace.
- Termíny předkládání dokumentů a administrativní náležitosti.

FINANCOVÁNÍ

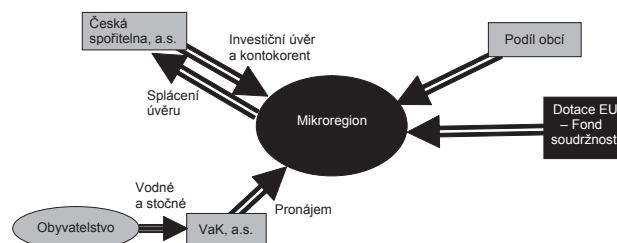
- Poskytnutí úvěru dle požadavků klienta a to do výše až 100% celkových nákladů projektu.
- Po obdržení dotace z fondů EU uhradí klient část úvěru mimořádnou splátkou a zbývající část splácí dle dohodnutého splátkového kalendáře.
- Úroková sazba pohyblivá odvozená od sazby PRIBOR popřípadě pevná na dobu 1, 5, 10, 15 let nebo po celou dobu trvání úvěrového vztahu.
- Splatnost úvěru až 20 let, rovnoměrné nebo anuitní splácení.
- Zajištění úvěru – individuálně (zástava nemovitosti, zástava pohledávek z výnosu realizovaného projektu, rozpočtovými příjmy obce, města, kraje).

PROJEKTOVÉ SLUŽBY

- Konzultace projektových záměrů
- Zpracování žádosti o dotaci (žádost, studie proveditelnosti, přílohy)
- Pomoc při řízení projektu (dotační management atd.)
- Zadání veřejné zakázky na dodavatele stavby.
- Podklady pro vyhodnocení nejnižší nabídky.

PŘÍPADOVÁ STUDIE

- Projekt dotovaný Fondem soudržnosti EU v oblasti životního prostředí – výstavba kanalizace a čistírny odpadních vod
- Žadatel o dotaci a úvěr: Mikroregion – sdružení obcí
- Způsob financování projektu: dotace EU, investiční úvěr, kontokorentní úvěr, příspěvky obcí
- Provozovatel: Vodovody a Kanalizace, a.s.
- Splácení úvěru: z obdržené dotace a pronájmu od VaK, a.s.

Česká spořitelna, a.s. rovněž nabízí jako další, alternativní způsob financování realizace komunálních projektů formou **dotavatele úvěru**. Tento moderní způsob financování má celou řadu výhod pro investora.

ZPŮSOB FINANCOVÁNÍ STAVBY

- Financování po dobu realizace stavby zajišťuje dodavatel.
- Investor uhradí cenu díla formou splátek až po dokončení a převzetí stavby.

FORMA ÚHRADY CENY DÍLA

- Splátkami vůči dodavateli, vyplývající z vystavených faktur s odloženou splatností sjednanou ve smlouvě o dílo (celková

¹⁷ Česká spořitelna, a.s., E-mail: mpluta@csas.cz

- fakturovaná částka zahrnuje jak cenu stavby, tak i náklady na její financování).
- Vystavením platebních směnek v počtu a se splatností dle dohodnutého splátkového kalendáře, uvedeného ve smlouvě o dílo (celková směnečná částka zahrnuje jak cenu stavby, tak i náklady na její financování).

OBEČNÉ PODMÍNKY

- Obchod realizuje Česká spořitelna s dodavatelskými firmami s ověřenou bonitou.
- Dodavatel stavby se předem dohodne s Českou spořitelnou na podmínkách financování, a to v souladu s potřebami investora, které budou zakotveny ve smlouvě o dílo (cena, splatnost, ...).
- Odkoupené pohledávky/směnky Českou spořitelnou splácí investor dle dohodnutého splátkového kalendáře.

VÝHODY PRO INVESTORA

- zrychlení výběrového řízení na dodavatele stavby, neboť součástí realizace zakázky je i zajištění financování po dobu stavby (odpadá výběrové řízení na úvěr),
- uhrazení ceny díla dodavateli až po jeho převzetí,

- postupné splácení s možností i nepravidelných splátek,
- doba splatnosti až 15 let s možností odložení první splátky,
- v případě vystavení směnek nemusí inkaso probíhat z bankovních účtů u České spořitelny,
- pevná úroková sazba po celou dobu splatnosti.
- dodavatelský úvěr a platební směnka se nezapočítává do zadluženosti obce (vyplývá to z definice a výpočtu ukazatele, které je součástí usnesení č. 346 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby ze 14. dubna 2004)

PROCES FINANCOVÁNÍ

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. přispívá svými činnostmi k ochraně životního prostředí

Aleš Trnka¹⁸

Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB) se dlouhodobě angažuje ve financování projektů zaměřených na ochranu životního prostředí. V roce 2001 zahájila jako finanční manažer realizaci *Programu podpory vodohospodářských investic*. Jeho prostřednictvím byly, resp. stále jsou, plněny úkoly vyplývající pro Českou republiku ze směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod.

Financování uvedeného programu je v současné době dokončováno. V jeho rámci bylo realizováno 176 vodohospodářských akcí a to municipalitami (115 akcí) a vodohospodářskými společnostmi (61 akcí). Z hlediska věcné struktury akcí převažovaly vodovody a úpravní vody a něco méně bylo čištění odpadních vod.

ČMZRB poskytovala na financování vodohospodářských akcí úvěry ze zdrojů získaných jak od Evropské investiční banky, tak od Rozvojové banky Rady Evropy (CEB). Na financování těchto akcí se dále podílely dotace ze státního rozpočtu a vlastní zdroje investorů.

Celkový rozsah všech zdrojů vynaložených prostřednictvím ČMZRB na financování Programu podpory vodohospodářských investic dosáhl 8 mld. Kč.

V současné době nabízí ČMZRB městům a obcím municipální úvěry v rámci *programu OBEC*, které lze mimo jiné použít rovněž na financování celé řady projektů zaměřených na ochranu životního prostředí obcí a měst.

Ke konkrétním možnostem patří *vodovody, kanalizace, plynofikace, elektrifikace, čističky odpadních vod, zařízení na sběr, skládkování a likvidaci tuhého odpadu (skládky, spalovny), stavební úpravy veřejných prostranství (parky), úspory spotřeby energie (zateplování budov, instalace měřicí techniky, využití obnovitelných zdrojů energie) a další projekty zaměřené na ochranu životního prostředí obcí.*

K hlavním výhodám municipálních úvěrů patří příznivé úročení (fixní sazby v rozmezí 3,5–3,9% p.a.), delší lhůty splatnosti (až 15 let), možný odklad splácení jistiny (až 2,5 let), flexibilní částka úvěrů (od individuálně sjednané částky až po 100 mil. Kč), není vyžadováno žádné zajištění úvěrů.

¹⁸ Českomoravská záruční a rozvojová banka, E-mail: TRNKA@cmzrb.cz

FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ NA ÚROVNI KRAJŮ, MĚST A OBCÍ

Financování a podpora ochrany ŽP v působnosti krajů, zkušenosti Jihomoravského kraje

Václav Horák¹⁹, Anna Hubáčková¹⁹

Jihomoravský kraj (JmK) se již od svého vzniku, tedy od roku 2000, velmi důsledně věnoval tvorbě strategických dokumentů jako podkladů rozvoje svého území. Jihomoravský kraj si je plně vědom své odpovědnosti za rozvoj území a jeho cílem bylo nejen vytvořit nezbytné dokumenty, ale i pomáhat hlavně obcím s jejich naplňováním. Z těchto důvodů zvolil Jihomoravský kraj velmi náročný způsob projednávání těchto strategických dokumentů. Dokumenty byly konzultovány a připravovány v širokých pracovních skupinách, jednotlivé výstupy schvalovány v řídicích skupinách, rozpracované části byly přístupné široké veřejnosti na internetu a samostatně byly vždy projednávány s obcemi. Obzvlášť jednání s obcemi považuje Jihomoravský kraj za velmi důležité, neboť jen důkladným vysvětlením strategických záměrů lze předejít zásadním nesouladům se zájmy rozvoje obcí.

Základním dokumentem je *Strategický rozvoj Jihomoravského kraje*, který vytyčuje směry rozvoje a základní priority. Na tento dokument navazovalo mnoho dalších programových dokumentů. V oblasti životního prostředí to byly *Plán odpadového hospodářství*, *Plán rozvoje vodovodů a kanalizací*, *Program snižování emisí a imisí*, *Koncepce ochrany přírody a krajiny*, *Koncepce environmentální výchovy a osvěty*, *Studie větrné eroze* a v současné době vzniká také *Studie protipovodňových opatření*.

Fond životního prostředí Jihomoravského kraje

Velmi úzce Odbor životního prostředí JmK spolupracoval na *Územně energetické koncepci JmK*. Již tehdy si vedení kraje uvědomovalo, že nestačí mít jen množství studií, koncepcí a plánů, ale že je nutno vytvořit i podmínky pro podporu realizace opatření, která vyplynula ze závěrů dokumentací. A tak v roce 2003 byl Zastupitelstvem Jihomoravského kraje založen *Fond životního prostředí Jihomoravského kraje*. Část jeho příjmů tvoří *poplatky za odběry podzemních vod*, proto největší podíl podpor směřuje do oblasti vodního hospodářství. Další výdaje fondu dokrývá rozpočet Jihomoravského kraje.

Fond životního prostředí JmK má svá pevná pravidla a vyhlášené programy podpory a vše je zveřejněno na webu kraje <http://www.kr-jihomoravsky.cz>. V současné době je podpora Jihomoravského kraje zaměřena do oblasti vodního a odpadového hospodářství. Samozřejmě, že základní podmínkou podpory, kterou fond zatím poskytuje obcím,

městům a dobrovolným svazkům obcí, je soulad jejich akce s *Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací*, *Studii protipovodňových opatření a Plánem odpadového hospodářství*.

V oblasti vodního hospodářství má kraj vyhlášeny 3 programy:

- podpora v oblasti vodárenství;
- podpora v oblasti odkanalizování a čištění odpadních vod;
- podpora staveb protipovodňové ochrany.

V roce 2006 např. kraj poskytl finanční podporu na stavby ve výši cca 104 mil. Kč.

Do oblasti vodního hospodářství poskytuje kraj i finance na podporu projektových dokumentací, čímž chce především pomoci obcím při předkládání žádostí o podporu staveb kanalizací a čistíren odpadních vod. Základním cílem je co nejvíce realizovat tyto stavby a splnit povinnosti vyplývající z přijetí Rámcové směrnice o vodách č.2000/60/ES, tedy čistit odpadní vody v aglomeracích nad 2000 EO do roku 2010.

V oblasti odpadového hospodářství je vyhlášen tento program:

Podpora materiálového a energetického využití odpadů včetně optimalizace nebo zavedení systému separace a odděleného sběru odpadů s prioritami:

- a) realizace zařízení na úpravu odpadu pro jeho materiálové využití (např. výstavba nových a stavební modernizace stávajících kompostáren, třídících a dotřídovacích linek, zařízení pro recyklaci stavebních odpadů),
- b) realizace zařízení na úpravu odpadu pro jeho energetické využití (např. úpravy odpadů pro využití v cementárnách a v dalších zařízeních pro energetické využití odpadu),
- c) výstavba nových a stavební modernizace stávajících zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů – sběrných dvorů, sběrných středisek odpadů,
- d) stavební a technologická modernizace provozovaných vyjmenovaných zařízení k nakládání s odpady ve vlastnictví příjemce dotace – sběrných dvorů, sběrných středisek odpadů, dotřídovacích linek, kompostáren, zařízení pro recyklaci stavebních odpadů.

V roce 2006 bylo podpořeno 9 záměrů celkovou částkou 8,056 mil. Kč s celkovým objemem investičních nákladů 113,7 mil. Kč.

Zkušenosti s informováním veřejnosti

Přestože máme hodně informací na Internetu, dáváme informace na poradách se starosty, s pracovníky úřadů, informujeme

¹⁹ Krajský úřad Jihomoravského kraje, E-mail: horak.vaclav@kr-jihomoravsky.cz, hubackova.anna@kr-jihomoravsky.cz

i cestou článků v časopise *Jihomoravské ekologisty*, které odbor životního prostředí vydává 2x ročně, rozhodli jsme se aktivně zapojit do projektu „*Síť ekologických středisek*“. Tento projekt je financován EU v rámci *Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů* a jeho nositelem je příspěvková organizace Jihomoravského kraje, LIPKA. Tato organizace se věnuje ekologické výchově a osvětě a náš odbor s ní velmi úzce spolupracuje na mnoha projektech.

V projektu „*Síť ekologických středisek*“ jsme realizovali v letech 2005 a 2006 celkem 7 seminářů (tři jednodenní a čtyři dvoudenní) zaměřených na odpadové hospodářství a Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje. V rámci těchto seminářů jsme proškoliли starosty obcí, úředníky, zaměstnance zařízení pro nakládání s odpady a i firmy a podnikatele v ob-

lasti odpadového hospodářství. Součástí dvoudenních seminářů byla vždy i návštěva moderního zařízení pro nakládání – využití odpadů, jako např. „*Dotřídovací linka odpadů Těmice*“, která byla realizována s podporou EU z operačního programu *Infrastruktura* a také z prostředků Jihomoravského kraje.

Kraj dále podpořil v roce 2005 a 2006 výstavbu regionálního odpadového centra ve Znojmě, výstavbu nebo modernizaci 19 sběrných dvorů měst a obcí, výstavbu nové plochy na shromažďování a recyklaci stavebních odpadů v Prušánkách, výstavbu kompostárny v Boskovicích a modernizaci kompostárny v Kyjově.

Všechny tyto stavby jsou vybudovány v souladu s Plánem odpadového hospodářství Jihomoravského kraje a jsem přesvědčena, že právě finanční podpora kraje je jednou z velkých motivací k naplňování tohoto plánu.

Zkušenosti statutárního města Brna s projekty v oblasti ŽP spolufinancovanými z EU

Martin Ander²⁰

Statutární město Brno má velké zkušenosti s realizací projektů v oblasti životního prostředí podpořených ze zdrojů Evropské unie, konkrétně z předstupního finančního nástroje EU – ISPA. V roce 2005 byl ukončen projekt *Výstavba kanalizační sítě v Brně*, který zahrnoval tři relativně samostatné části a to výstavbu splaškové a dešťové kanalizace v městské části Brno-Líšeň, dokončení základní sítě hlavních a kmenových stok a odvodnění historického centra města Brna – výstavbu kolektorů. Na celkových nákladech ve výši téměř 40 mil. EUR se Evropská unie podílela částkou 17,841 milionu EUR, tedy cca 45%. Dalším úspěšně realizovaným projektem byla rekonstrukce kmenové stoky C financovaná z programu PHARE. V tomto případě obdrželo město dotaci ve výši 14,2 mil. EUR. V současné době probíhá realizace největšího projektu města Brna podpořeného z Evropské unie – projekt *Nakládání s odpady v Brně s rozpočtem přes 70 mil. EUR*, na kterých se bude EU podílet částkou ve výši 69,625 mil. EUR. V rámci tohoto projektu, jehož nositelem je městem 100% vlastněná akciová společnost SAKO, dojde například k výstavbě dvou spalovacích kotlů se spalovacím výkonem 15t/hod umožňujícím spalovat smíšený komunální odpad, dále montáži parní kondenzační turbíny o výkonu 16 MW, která umožní dlouhodobý stálý provoz při vyhovujícím režimu výstupu i při fluktuující spotřebě tepelné energie ve formě páry, nebo zavedení třídící linky pro 10 000 tun obalového odpadu ročně.

Od loňského roku probíhá pilotní část rozsáhlého ekologického projektu, kterým je *Rekultivace Černovické skládky*. V pilotní etapě se počítá se znovuoživením zhruba deseti hektarů skládky, která jinak zabírá 140 hektarů. Celkové náklady pilotní části činí 30 milionů korun; polovinu financuje město Brno, druhou tvoří dotace ze Státního fondu životního prostředí. Do budoucna by

se tak bývalá skládka měla proměnit v zelenou plochu. Vzhledem k tomu, že se kvůli neznámému podloží na revitalizované části nepočítá se zástavbou, měla by oživená lokalita sloužit především k různým druhům rekreace a odpočinku.

V současné době probíhají v návaznosti na průběh vyjednávání českých operačních programů s Evropskou komisí intenzivní přípravy na nové programovací období EU 2007–2013. Město Brno si pro využití evropské podpory na své projekty stanovilo ambiciózní cíle, mimo jiné i v oblasti zvyšování kvality životního prostředí. Největším připravovaným projektem v této oblasti je *Rekonstrukce a dostavba kanalizace v Brně, Modřicích a Kuřimi*, který je zaměřen na zlepšení jakosti vody ve dvou významných vodních tocích, řekách Svratce a Svitavě, následně pak v nádržích vodního díla *Nové Mlýny*, a to v souladu s prioritami uvedenými v *Národní strategii Fondu Soudržnosti – sektoru životní prostředí*. V přípravě jsou i další projekty s podstatným vlivem nejen přímo na kvalitu životního prostředí, ale zprostředkovaně také na kvalitu života ve městě jako takovou. Jako příklad je možné uvést plánované rekonstrukce a rozšíření parků, budování územních systémů ekologické stability či další opatření k celkovému zlepšování odpadového hospodářství.

Ekologické veletrhy Brno patří k největším veletrhům v oboru ochrany a tvorby životního prostředí ve střední a východní Evropě a zaměřují se na vodní hospodářství, nakládání s odpady, obnovitelné zdroje a úspory energie a ochranu všech složek životního prostředí. Od roku 2006 je tvoří mezinárodní vodohospodářská výstava *VODOVODY – KANALIZACE (VOD – KA)* a mezinárodní veletrh technologií pro tvorbu a ochranu životního prostředí *ENVIBRNO*, která jim dala novou tvář a učinila je ještě přitažlivější pro širokou domácí i zahraniční odbornou veřejnost.

²⁰ náměstek primátora města Brna, pro oblast rozvoje města se zaměřením na strategii města, územní plánování a rozvoj, životní prostředí, zemědělství, vodní a lesní hospodářství, koncepci a rozvoj dopravy, E-mail: ander.martin@brno.cz,

Ekologické veletrhy Brno podporují tvorbu a ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj v České republice

Jiří Hřebíček²¹

Ekologické veletrhy Brno jsou místem, kde se setkávají producenti moderních inovačních technologií v ochraně a tvorbě životního prostředí a ekologických systémů s jejich uživateli, kterými jsou z velké části průmyslové podniky, ale také města, obce a státní správa. Do ochrany životního prostředí se v posledních letech investují v České republice stále větší finanční prostředky, důležitost takových investic si dávno uvědomuje Evropská unie i jednotlivé nadnárodní a národní společnosti, které podnikají ve střední a východní Evropě. Z růstu celého oboru pochopitelně těží i veletrh, který zaznamenal rekordní minulý dvanáctý ročník, kde vystavovalo přes 300 firem. Veletrhy navštívilo rekordních 8587 návštěvníků, nejvíce v dosavadní dvanáctileté historii. Rekordní byla i zahraniční účast – do Brna zavítali hosté z 27 států ze 4 kontinentů včetně řady prominentních hostů jakými byl například vodní komisař státu Izrael Simon Thal nebo ministr životního prostředí Marockého království Mohammed Al Yazghi. Většina zahraničních vystavovatelů byla z vyspělých zemí západní Evropy, zatímco většina zahraničních návštěvníků byla ze zemí bývalého Sovětského svazu, Balkánu, Blízkého Východu a severní Afriky, tedy zemí, které ještě čekají významné investice do vodního hospodářství, vodní a odpadové infrastruktury a ochrany životního prostředí. Brno je pro obě skupiny oblíbeným místem setkání.

V roce 2007 se konají veletrhy již po třinácté s hlavními obory:

- ochrana podzemní vody
- úprava vody
- čištění odpadních vod
- provozování vodovodů a kanalizací, doprava vody
- čerpací technika
- měřicí, regulační a řídicí systémy
- průzkumné, projektové a poradenské práce, stavební činnost
- zpracování a využití odpadů
- čištění vzduchu a spalin
- ochrana půdy a krajiny
- odstraňování starých ekologických zátěží a důsledků ekologických havárií

K tradicím brněnských veletrhů patří odborné doprovodné akce v rámci jeho *Doprovodného programu*, který připravuje výstavní výbor Ekologických veletrhů, kde mají své zástupce Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu, Brněnské veletrhy, SOVAK, Asociace čistírenských expertů, Česká asociace odpadového hospodářství a České ekologické a manažerské centrum.

V letošním roce je v Doprovodném programu stěžejní *třídenní mezinárodní konference* věnovaná aktuálním tématům ochrany ži-

votního prostředí s důrazem na vodní hospodářství, která je rozdělena do několika tématických bloků, z nich většina se koná pod záštitou a ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí, dále pak s Ministerstvem zemědělství, SOVAK a Masarykovou univerzitou.

Do bloku financování ochrany životního prostředí v letošním Doprovodném programu náleží jednak seminář *Účetnictví a reporting udržitelného rozvoje na mikroekonomické a makroekonomické úrovni* a jednak celodenní seminář, který proběhne 31. května 2007 s tématickými okruhy, které jsou podrobněji popsány v předchozím textu. Tato část Doprovodného programu je určena starostům, státní správě, podnikatelům, investorům, pracovníkům bankovního sektoru a dalším zájemcům z řad odborné veřejnosti.

Velký prostor se věnuje v Doprovodném programu odpadovému hospodářství, které patří letos ke zvýrazněným oborům. Diskutována jsou témata biologicky rozložitelné odpady, skládání odpadů a další problematika s tímto oborem související, včetně zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží.

Pro vodohospodáře a související obory se koná seminář zaměřený na uplatňování směrnice o vodní politice, která má přímou návaznost na problematiku povodí.

Dalšími tématy Doprovodného programu jsou například Energetická koncepce EU, Jednotný informační systém o ŽP, Integrovaný registr znečištění nebo IPPC zaměřený na budoucí vývoj integrované prevence na úrovni EU a důležitá bude rovněž panelová diskuse k tématu *Obnovitelné zdroje energie – strategie a příležitosti* za aktivní účasti vedení odboru environmentální energetiky a dopravy Ministerstva životního prostředí, Masarykovy univerzity Brno, Vysokého učení technického Brno, veřejné správy a podnikatelské sféry.

Nad Ekologickými veletrhy Brno tradičně přejímá záštitu ministr životního prostředí a společně s ním se jich aktivně účastní již po dvanáct let celá řada řada vedoucích i řadových pracovníků Ministerstva životního prostředí, kteří pomáhají udržet vysokou odbornou úroveň veletrhů a jeho Doprovodného programu.

Na závěr mohu jako současný předseda výstavního výboru Ekologických veletrhů Brno shrnout, že brněnské veletrhy vždy aktivně podporovaly Státní politiku životního prostředí ČR a přispívaly k integraci České republiky do EU a staly se místem prezentace českých inovačních technologií v ochraně a tvorbě životního prostředí a prostorem pro mezinárodní výměnu zkušeností v tomto oboru. Dlouhodobě tak pomáhají podporovat tvorbu a ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj v České republice.

²¹ Institut biostatistiky a analýz Lékařské a přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity Brno, E-mail: hrebicek@iba.muni.cz